

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rastislavice (2007-2013)

1. pracovná verzia

Na príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rastislavice sa podieľal tím pracovníkov spoločnosti Premier Consulting spol. s r.o.:

- Ing. Miroslav Švec – hlavný projektový manažér
- Ing. Peter Karsay – projektový manažér
- Tíciana Vanková – asistentka projektového manažéra

Premier Consulting, spol. s r.o.
Hlavná kancelária: Hadovská cesta 870 • 945 01 Komárno • Slovak Republic
tel. +421 35 7713585 • fax: +421 35 7714250 • e-mail: info@premier-consulting.sk
www.eurofondy.sk

Obsah

Vízia rozvoja obce Rastislavice	4
1. Úvod	4
2. Ekonomické a sociálne východiská	6
2.1. Socio-ekonomická analýza	6
2.1.1. Rozvojový potenciál a ľudské zdroje	6
2.1.2. Ekonomická charakteristika.....	11
2.1.3. Občianska vybavenosť.....	15
2.1.4. Vzdelávanie a kultúra.....	17
2.1.5. Životné prostredie	18
2.2. Analýza realizovaných opatrení	19
2.3. SWOT analýza.....	19
2.4. Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja	21
3. Rozvojová stratégia.....	24
3.1. Ciele a priority.....	24
3.2. Opatrenia a aktivity	25
3.3. Opis rozvojovej stratégie.....	32
3.4. Programová štruktúra, merateľné ukazovatele.....	33
4. Finančný plán.....	34
4.1. Rozdelenie financií na programovacie obdobie.....	38
4.2. Rozdelenie financií na priority a opatrenia	38
5. Zabezpečenie realizácie.....	39
5.1. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie.....	39
5.2. Monitorovanie a hodnotenie.....	40
5.3. Harmonogram realizácie.....	41
6. Záver.....	42

Vízia rozvoja obce Rastislavice

Víziou obce je zabezpečiť hospodársky a ekonomický rast pri dodržaní podmienok trvale udržateľného rozvoja a využítí obnoviteľných zdrojov energie, kvalitné zabezpečenie životných potrieb obyvateľstva v kontexte zachovania a rozvoja kultúrnych tradícií a zvykov v obci využívajúc úzku spoluprácu verejného, neziskového i podnikateľského sektoru a občanov.

1. Úvod

Posledná dekáda 20. storočia až po súčasnosť je poznačená kumuláciou procesov, ktoré výrazne predznamovali dynamiku a charakter premien spoločensko-politických, hospodárskych, sociálnych, sociálno-kultúrnych s celou škálou pozitívnych ale aj problémových dopadov na spoločnosť i jednotlivé spoločenstvá na Slovensku. Významné sú nadnárodné súvislosti prebiehajúcich procesov, keďže sa netýkajú len jednej krajiny, ale sú súčasťou priestorovo širších premien, ktoré majú významné, prinajmenšom európske súvislosti. Premieta sa to, resp. odráža v európskych integračných procesoch, v hľadaní podôb štátnych i spoločných európskych postupov, pri riešení problémov, pri usmerňovaní vývojových procesov, pri hľadaní spoločných či koordinovaných politík.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je základným dokumentom, ktorým si obec pri výkone svojej činnosti zabezpečuje rozvoj svojho územia a potreby obyvateľov.

Je to strednodobý programový dokument, ktorý bol spracovaný na základe zákona č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Pri spracovaní boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Program je komplexným dokumentom, integrujúcim otázky rozvoja fyzických štruktúr so sociálnymi, ekonomickými a ďalšími aspektmi. Preto bude mať voči ostatným plánovacím dokumentom spracovaným na miestnej úrovni zastrešujúcu funkciu. Na rozdiel od územného plánu, ktorý rieši najmä otázky fyzického rozvoja územia (lokalizáciu zástavby a priestorové regulatívy pre stavebný rozvoj, funkčné využitie rozvojových plôch), program rozvoja sa podrobnejšie zaoberá otázkami ekonomického a sociálneho rozvoja, čím vo vzťahu k územnému plánu plní komplementárnu funkciu.

Aj napriek komplexnosti programu rozvoja nie je cieľom vyčerpávajúco obsiahnuť všetky problémy a nájsť na ne riešenie.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rastislavice je v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Národnom rozvojom pláne a s metodikou na vypracovanie príslušného PHSR pre obce.

Postup spracovania PHSR

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je účelovo spracovaný, najmä z hľadiska cieľov a priorít rozvoja SR a možností využívania fondov EÚ.

Postup spracovania PHSR je v súlade s Metodickou príručkou uverejnenou Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja, sekciou regionálnej politiky. Samotnú chronológiu prípravy a vypracovania možno popísať nasledovne:

- 1) Vypracovanie **socio-ekonomickej analýzy obce**, v ktorej boli identifikované tendencie súčasného socio-ekonomického vývoja obce. Analýza bola zameraná na oblasti: rozvojový potenciál, ľudské zdroje, ekonomika, občianska vybavenosť, vzdelávanie a kultúra a životné prostredie.
- 2) Vypracovanie **analýzy realizovaných opatrení**, v rámci ktorej sa zhodnotili doterajšie skúsenosti predstaviteľov obce s implementáciou programov a podporou regionálneho rozvoja.
- 3) Vyhotovenie **SWOT analýzy**.
- 4) **Určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja**, vychádza z identifikácie hlavných problémov, ktoré PHSR rieši a určenia potenciálu pre toto riešenie.
- 5) **Definovanie samotnej stratégie**. Tento bod priamo nadväzuje na SWOT analýzu s cieľom odstrániť, alebo zmierniť identifikované disparity pomocou využitia potenciálu reprezentovaného určenými faktormi rozvoja.
- 6) Vymedzenie opatrení a aktivít. Vychádza zo strategickej vízie obce, výsledkov analýz a stratégie PHSR. V rámci aktivít ide o činnosti, ktoré budú v rámci vymedzených opatrení podporené. Opatrenia predstavujú súhrn aktivít pomáhajúcich realizovať priority.
- 7) Definovanie merateľných ukazovateľov a **opis rozvojovej stratégie**.
- 8) Zostavenie finančného plánu. Východiskom boli disponibilné finančné zdroje obce a vymedzené opatrenia a aktivity.
- 9) **Definícia priorít a opatrení**.
- 10) Kompletizácia PHSR.
- 11) Schvaľovanie a publikovanie PHSR

V rámci samotnej prípravy PHSR prebiehalo zhromažďovanie aktuálnych informácií a dokumentov, spracovanie, porovnávanie a hodnotenie informácií, organizačné zabezpečenie a spracovanie získaných podkladov obce.

Dôvodom pre vypracovanie programu rozvoja bola potreba komplexného strategického rozvojového dokumentu, ktorý by pokrýval aj aspekty sociálneho, ekonomického, kultúrneho a inštitucionálneho rozvoja, ktoré v územnom pláne nie sú riešené Preto sa pre obdobie nasledujúcich 7 rokov, t.j. s platnosťou do roku 2013 vypracúva nový komplexný plánovací dokument spĺňajúci aktuálne kritériá strategického plánu pre úroveň miestnej samosprávy, ktorým je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

2. Ekonomické a sociálne východiská

Výsledkom vzájomného pôsobenia situácie v reálnej ekonomike, vo finančnom sektore, na finančných trhoch a v platobnom systéme je finančná stabilita ekonomiky. Úloha domácej reálnej ekonomiky je pritom jednou z najdôležitejších. Určuje ju stabilita v jednotlivých sektoroch reálnej ekonomiky Slovenska – vo verejnom sektore, v sektore nefinančných spoločností, v sektore domácností a v sektore zahraničného obchodu. Základná otázka vo vzťahu k finančnej stabilite je, či vo finančnom hospodárení týchto sektorov vznikali napätia, problémy s plnením záväzkov a riziká porúch alebo či tieto sektory boli v rovnováhe a či výsledky ich hospodárenia vytvárali predpoklady na tvorbu potrebných rezerv a krytie ich finančných rizík. Tieto otázky vznikajú nielen vo vzťahu k súčasnej situácii, ale aj z hľadiska budúceho pravdepodobného vývoja vo vzťahu k udržateľnosti súčasného nastavenia parametrov ich hospodárenia.

Ak sa pozrieme na vývoj ekonomiky SR z týchto hľadísk, môžeme konštatovať, že bol veľmi priaznivý z pohľadu vytvárania predpokladov na celkovú ekonomickú a finančnú stabilitu. V ekonomike začala pôsobiť daňová reforma, ktorá zlepšila vnímanie podnikateľského prostredia na Slovensku zahraničnými investormi, a to tým, že znížila daňové zaťaženie podnikov. Ďalšie reformy, dôchodková reforma a reforma zdravotníctva, by mali prispieť k dlhodobej udržateľnosti verejných financií. Pokračovala konsolidácia verejných financií. Prijaté reformy a opatrenia prispeli k zvýšeniu záujmu zahraničných investorov o investovanie na Slovensku. Rast ekonomiky sa zrýchlil, ale napriek tomu neboli v ekonomike prítomné známky prehrievania. Deficit na bežnom účte síce vzrástol, ale bol z veľkej časti financovaný priamymi zahraničnými investíciami. Tie vytvárali predpoklad na ďalší rast exportnej schopnosti a upevnenie vonkajšej ekonomickej stability.

2.1. Socio-ekonomická analýza

Sociálna oblasť je významne previazaná s ekonomickou oblasťou, parametre ktorej určujú v značnej miere i situáciu, stav v sociálnej oblasti regiónu. Sociálna situácia zachytáva predovšetkým stav v oblastiach sociálnej či hmotnej odkázanosti a nezamestnanosti.

Model uplatňovanej regionálnej politiky v značnej miere ovplyvňuje stav sociálno-ekonomickej úrovne regiónov Slovenska. Ekonomickou regionalizáciou možno vymedziť územné celky, ktoré majú zhodné ekonomické parametre a vytvárajú relatívne jednotný funkčný celok, kde pôsobia podnikateľské aktivity približne za rovnakých podmienok. Trhové zóny koncentrácie ekonomických aktivít, alebo lokálne pracovné trhy, ktoré sa formujú na základe koncentrácie pracovných príležitostí vo sfére výroby, vo výrobných i verejných službách môžu byť takýmito územnými celkami. V dôsledku predchádzajúceho vývoja na území Slovenska tvoria lokálne pracovné trhy spádové územia miest, ktoré v strediskovej sústave osídlenia plnili funkciu stredísk obvodného významu.

Sociálna oblasť je významne previazaná s ekonomickou oblasťou, parametre ktorej určujú v značnej miere i situáciu a stav v sociálnej oblasti regiónu. Sociálna situácia zachytáva predovšetkým stav v oblastiach sociálnej či hmotnej odkázanosti a nezamestnanosti.

2.1.1. Rozvojový potenciál a ľudské zdroje

Z hľadiska administratívneho členenia patrí obec Rastislavice do Nitrianskeho kraja a okresu Nové Zámky (okresy v súčasnosti neplnia administratívnu funkciu, sú však štatistickou jednotkou úrovne NUTS IV).

Základnú charakteristiku, ľudský potenciál a smerovanie rozvoja obce najviac ovplyvňuje jej veľkosť. Väčšie obce majú oveľa širšie možnosti rozvoja, najmä v ekonomickej oblasti ale aj v oblasti občianskej infraštruktúry. Súvisí to najmä s lepšou disponibilitou a rôznorodosťou ľudských zdrojov a väčšou koncentráciou ekonomickej aktivity a ekonomického bohatstva. Naopak menšie obce majú na prvý pohľad obmedzenejšie možnosti ekonomického rozvoja. Ich potenciál a spoločenská hodnota je naopak skrytá v lepších možnostiach zachovania vidieckeho spôsobu života, uchovávaní kultúrnej hodnoty Slovenska a jeho regiónov a odkazu budúcim generáciám. Ekonomický rozvoj menších obcí je často spojený s úzkym prepojením na blízke väčšie, tzv. "strediskové" obce alebo blízke mestá. Obyvatelia často dochádzajú do väčších sídelných stredísk za prácou. Je však nesprávne zanedbávať možnosti ekonomického rozvoja v menších obciach a spoliehať sa len na blízke regionálne a mikroregionálne strediská. Každá obec má svoje špecifiká a je nesmierne dôležité ich analyzovať a na ich základe stanoviť rozvojovú stratégiu obce.

Obec Rastislavice s počtom obyvateľov 918 k 31.12.2005 sa radí medzi malé obce na Slovensku. Vzhľadom na relatívne malú veľkosť je obec úzko spätá so svojím okolím a je od neho závislá. Obec nemôže presadzovať individuálny prístup k regionálnemu rozvoju, ale musí dôkladne analyzovať svoje prostredie a plánovať svoj rozvoj v súlade s obmedzeniami a možnosťami okolia. Nemôže byť snahou obce poskytovať svojim obyvateľom všetky služby verejného charakteru, pretože by to mohlo byť pre malý počet obyvateľov neekonomické a tieto služby by nedosahovali požadovaných kvalít. Obec sa musí preto orientovať na služby obyvateľstvu, ktoré sú v obci vykonávané lepšie a výhodnejšie ako v okolitých sídelných centrách (blízke mesto, blízka väčšia obec). Stále však ostáva priestor pre stanovenie vlastných priorít a hľadanie nástrojov na ich naplnenie.

Poloha je ďalším kľúčovým faktorom rozvoja obce a to z pohľadu všetkých regionálnych úrovní, ktoré sú určujúcim faktormi okolitého prostredia obce. Obec takéto okolité podmienky nedokáže ovplyvniť a musí ich chápať ako dané. Rozvoj v rámci Slovenska, kraja či okresu nie je zo strany obce plne ovplyvniteľný ale je nevyhnutné ho analyzovať a zapracovať jeho trendy do rozvojovej stratégie obce. Poloha obce má mimoriadny vplyv na ekonomiku ako aj na lokalizáciu podnikov sídliačich v obci alebo jej bezprostrednej blízkosti. Obec Rastislavice sa nachádza v blízkosti viacerých väčších, ako aj menších mestských sídiel. Najbližším sídlom mestského charakteru sú Šurany (15 km), Šaľa (17,8 km), Nové Zámky (22,5 km) a krajské mesto Nitra (22,6 km). Rozsah prekrývania sfér vplyvu miest na obec je veľmi vysoký. Všeobecne takmer 40% obcí na Slovensku patrí do sféry vplyvu dvoch alebo viacerých miest.

Vytvára sa tak okrajové pásmo, v ktorom sú sledovateľné väzby na jadrá ťažiská osídlenia, predovšetkým v intenzite dochádzky za prácou a ich vzťah je sprostredkovaný cez menšie mestá tvoriace polycentrický systém ťažiska osídlenia. Územné vymedzenie týchto pásiem však nie je stabilné a statické. Ide o isté v čase premenlivé a pulzujúce územia. Závisí to na rozvoji aktivít v jednotlivých pásmach a na rozvoji "sily" vlastného jadra (jadier) ťažiska osídlenia. Relatívna blízkosť miest utvára podmienky pre rast a rozvoj okolitých obcí a uspokojovanie potrieb a sociálnych istôt obyvateľov. Poloha obce zabezpečuje jej obyvateľom kvalitnú školskú, sociálnu, technickú a dopravnú infraštruktúru. Dobrá infraštruktúra zabezpečuje aj podmienky pre migráciu obyvateľov do obce, ktorí sú spravidla zamestnaní v mestských sídlach avšak uprednostňujú kvalitu vidieckeho prostredia a ním poskytovaných možností vyžitia. Výhodná poloha a blízkosť centier má vplyv aj na mieru nezamestnanosti v obci, nakoľko jej obyvatelia dočasne migrujú za prácou práve do týchto okolitých miest. Dočasnú migráciu je možné sčasti identifikovať aj v dôsledku dopytu po školských, lekárskejších a kultúrnych službách.

Obec Rastislavice má výhodnú geografickú polohu s existujúcim napojením na multimodálne koridory a disponuje dobrou polohou voči hlavným dopravným koridorom regionálneho významu. Obec sa nachádza v blízkosti dôležitého dopravného ťahu I/64, ktorý spája

Komárno, Nové Zámky a Nitra a dopravného ťahu I/75 spájajúceho mestá Sládkovičovo, Šaľa a Nové Zámky. Tým sa obec stáva súčasťou rozvojovej osi. Rozvojové osi sú súčasťou tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Blízkosť hlavného ťahu podporuje sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj vrátane rozvoja vidieka. Vytvárajú podmienky pre dostupnosť k infraštruktúram, zachovanie a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva a zabezpečujú požiadavky ktoré sú na sídelnú štruktúru kladené z hľadiska ekonomických, sociálnych a environmentálnych súvislostí. Rozvojové osi tak efektívne plnia požiadavky trvalej udržateľnosti a vytvárania zdravého a environmentálne vhodného obytného i pracovného prostredia. Rozvojové osi sa na Slovensku rozvíjajú v uzlovom pásovom sídelnom systéme, ktorého osnovu tvoria centrá osídlenia a dopravno-komunikačné systémy spájajúce jednotlivé centrá. Hierarchia a dôležitosť rozvojovej osi závisí od:

- úrovne centier, medzi ktorými os leží a ktoré prepája,
- významu verejného dopravného vybavenia, pozdĺž ktorého os leží,
- významu verejného technického vybavenia,
- hustoty sídiel na rozvojovej osi,
- počtu a hustoty obyvateľov v obciach prepojených rozvojovou osou.

Z pohľadu kvality života obyvateľov obce, zohráva významnú úlohu lokalizácia významných inštitúcií.

Sídlo matričného úradu	Komjatice
Sídlo pracoviska daňového úradu	Šurany
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Šurany
Sídlo Okresného súdu	Nové Zámky
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Nové Zámky
Sídlo pracoviska obvodného úradu	Nové Zámky
Sídlo Územnej vojenskej správy	Nitra
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Nové Zámky
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia	Nové Zámky

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, údaje k 31.12.2005

Hustota obyvateľstva na 1 km² je v obci 47 obyvateľov na km², čo zaostáva za hustotou okresu Nové Zámky (110 obyvateľov/km²), ako aj za hustotou Slovenskej republiky, ktorá je zhodná s hustotou okresu (110 obyvateľov/km²).

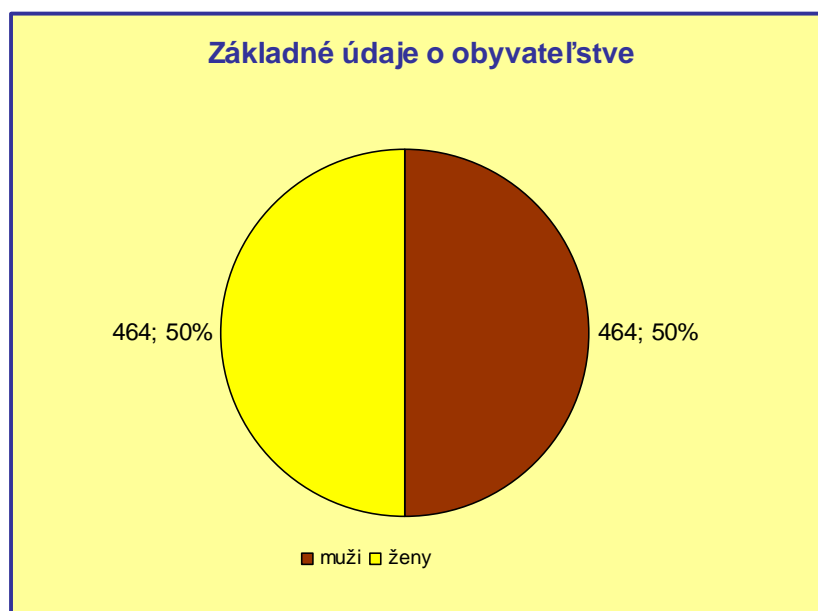
Jedným z najvýznamnejších rozvojových potenciálov každého územia je ľudský potenciál. Je výsledkom populačného a hospodárskeho vývoja obce. Rozmiestňovanie obyvateľstva a rozmiestňovanie ekonomických aktivít, sú navzájom prepojené a podmieňujúce sa procesy. Firmy priťahujú pracovné sily a ich odvetvová štruktúra ovplyvňuje kvalitu t.j. vzdelanostnú úroveň a vekovú štruktúru.

Migrácia je do značnej miery ovplyvňovaná predovšetkým možnosťou získania bývania a zamestnania. Z toho dôvodu môže byť migrácia ovplyvňovaná realizáciou programov ekonomického rozvoja a súčasne vytváraním vhodných podmienok pre bývanie v obci.

Podiel žien v štruktúre trvale bývajúceho obyvateľstva podľa pohlavia z roku 2001 je rovnaký ako podiel mužov. Z ekonomicky aktívnych osôb prevládajú muži s 56,3 % (abs. 255 obyvateľov) nad ženami s 43,7 % (abs. 198 obyvateľov).

tab.: Základné údaje o obyvateľstve										
Obec	Trvale bývajúce obyvateľstvo			Podiel žien z trvale bývajúceho obyvateľstva (v %)	Prítomné obyvateľstvo		Ekonomicky aktívne osoby			Podiel ekonomicky aktívnych z trvale bývajúceho obyvateľstva (v %)
	spolu	muži	ženy		spolu	na 1000 trvale bývajúcich	spolu	muži	ženy	
Rastislavice	928	464	464	50,0	918	989	453	255	198	48,8

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

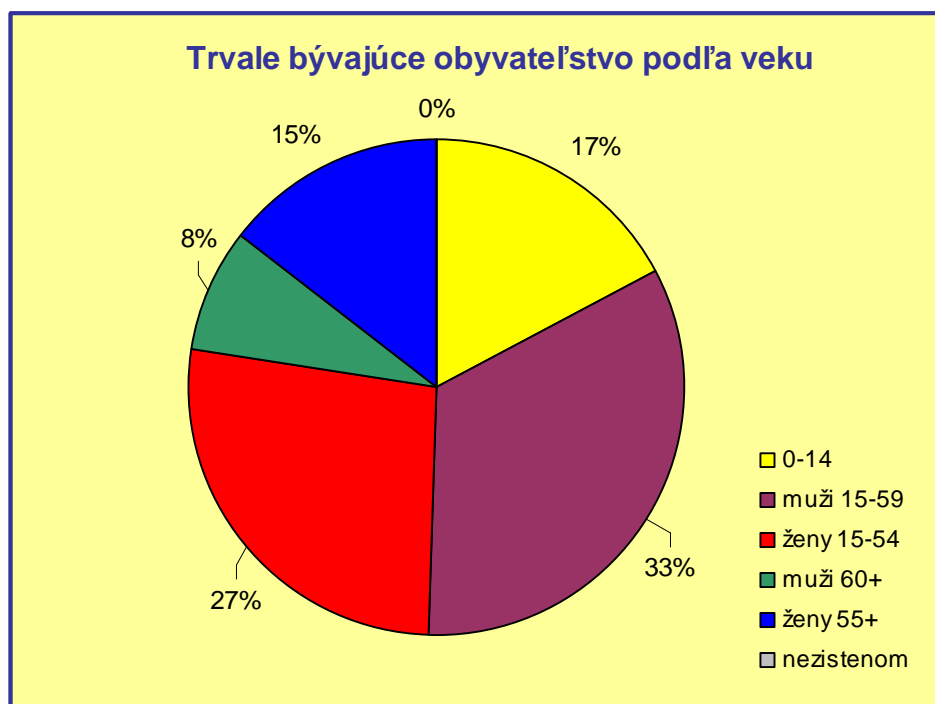
Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

V súčasnosti sa v obci prejavuje trend starnutia obyvateľstva. Pretrváva proces vyludňovania vidieka sprevádzaný ďalšími nepriamymi faktormi (demografickými, sociálnymi, hospodárskymi, infraštruktúrnymi) a pod. Napriek značnému zlepšovaniu civilizačnej úrovne sídelných podmienok pretrváva nedostatočná atraktivita väčšiny vidieckych sídiel (najmä vzdialenejších od mestských centier), na čom sa podieľa napr. i nedostatok pracovných príležitostí, súvisiace sociálne a ekonomické problémy a premieta sa do prehlbujúcej sa nízkej obývanosti bytového fondu na vidieku.

Prírodný prírastok v obci má klesajúci trend, nakoľko počet narodených sa s postupom času znižuje. Nižšia natalita je spôsobená predovšetkým zvýšenými životnými nákladmi a nákladmi na výchovu dieťaťa. Uvedený trend je charakteristický pre väčšinu obcí na Slovensku. V súčasnosti je možné uvažovať s rastom počtu obyvateľov predovšetkým pri posilnení migrácie smerom do obce. V prípade prisťahovania nových obyvateľov, predovšetkým mladých rodín, by v budúcnosti mohlo dôjsť k postupnému zlepšeniu demografického profilu obce a zabezpečeniu stabilnejšej základne pre dlhodobý rast počtu obyvateľov prirodzenou cestou.

tab.: Trvale bývajúce obyvateľstvo podľa veku										
Obec	Trvale bývajúce obyvateľstvo							Podiel z trvale bývajúceho obyvateľstva		
	spolu	vo veku						vo veku (v %)		
		0-14	muži 15-59	ženy 15-54	muži 60+	ženy 55+	nezistenom	predproduktívnom	produktívnom	poproduktívnom
Rastislavice	928	160	308	250	75	135	0	17,2	60,1	22,6

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

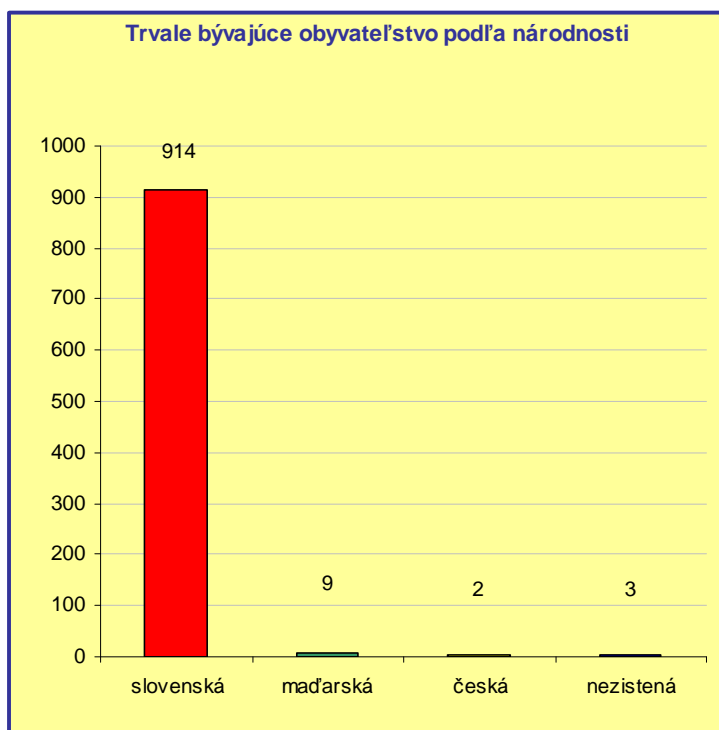
Zmeny vo vekovom zložení obyvateľstva sa odrážajú aj v ekonomickom zaťažení, ktorý vyjadruje, akou mierou je v populácii zaťažená produktívna zložka obyvateľstva neproduktívnou zložkou. Vývoj indexu ekonomického zaťaženia má v posledných rokoch prevažne klesajúcu tendenciu. Vývoj bol ovplyvňovaný klesajúcim zastúpením detskej zložky obyvateľstva a zvyšujúcim sa zastúpením produktívnej zložky obyvateľstva. Avšak je potrebné zdôrazniť, že ide o prechodný jav vzhľadom na očakávané urýchlenie demografického starnutia na konci prvej dekády 21. storočia.

Z hľadiska národnostného zloženia môžeme konštatovať, že obyvateľstvo obce je v tomto smere jednotné. Občania slovenskej národnosti podľa údajov z roku 2001 tvoria 98,49 % obyvateľov (abs. 914 obyvateľov), ďalej sú to Maďari zastúpení 0,97 % (abs. 9 obyvateľov), obyvatelia nezistenej národnosti sú zastúpení 0,32 % (abs. 3 obyvatelia) a občania českej národnosti 0,22 % (abs. 2 obyvatelia).

tab.: Trvale bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti

Obec	Trvale bývajúce obyvateľstvo spolu	v tom národnosť			
		slovenská	maďarská	česká	nezistená
Rastislavice	928	914	9	2	3

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

V religióznej štruktúre obyvateľstva majú jednoznačnú prevahu obyvatelia s vyznaním rímsko-katolíckej cirkvi s 81,9 % nad obyvateľmi s nezisteným vyznaním/cirkvou.

tab.: Trvale bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Podiel trvale bývajúceho obyvateľstva podľa náboženského vyznania / cirkvi						
Trvale obývajúce obyvateľstvo	v tom náboženské vyznanie / cirkev					
	Rímsko-katolícka cirkev	Evanjelická cirkev augs. vyznania	Evanjelická cirkev metodistická	Apoštolská cirkev	nezistené vyznanie/cirkvi	bez vyznania
928	760	90	5	2	15	56

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

2.1.2. Ekonomická charakteristika

Ekonomický potenciál Nitrianskeho samosprávneho kraja predstavuje spolupôsobenie v kraji sa nachádzajúceho kapitálu, ľudských zdrojov a prírodných daností za účelom výroby produkcie a poskytovania služieb. Hospodársky rozvoj v posledných rokoch sa výrazne dynamizuje vplyvom prítomnosti automobilového priemyslu a súvisiacich subdodávateľských subjektov. Odvetvia sekundárneho sektora poskytujú širší priestor pre diverzifikáciu výroby tovarov ako aj ponuku práce a prinášajú vyšší ekonomický efekt. Z tohto dôvodu má priemysel rozhodujúci vplyv na ekonomický rozvoj regiónu.

Na území Nitrianskeho kraja sa nachádza 7 okresných miest: Komárno, Levice, Nitra, Nové Zámky, Šaľa, Topoľčany a Zlaté Moravce. Celkovo sa tu nachádza 439 obcí, z čoho 17 má štatút mesta.

Skladba priemyselných odvetví je pestrá, dominantné miesto má krajské mesto Nitra, ktorého významným podnikom je Volkswagen Elektrické Systémy, s.r.o. Medzi ťažiskové odvetvia kraja patrí potravinársky, chemický, elektrotechnický, strojársky, papierenský a kožiarský priemysel. V okrese Šaľa sa nachádza dôležitý chemický závod Duslo, a. s., v ktorom sa spracúva zemný plyn a vyrábajú sa dusíkaté hnojivá a gumárske chemikálie. Kraj obhospodaruje najväčšiu výmeru poľnohospodárskej pôdy zo všetkých krajov SR. Patrí k najvýznamnejším producentom poľnohospodárskych plodín ako sú pšenica, jačmeň, kukurica na zrno, hrach jedlý, cukrová repa technická, tabak, repka olejka, slnečnica na semeno a je najväčším producentom hrozna v SR. Živočíšna výroba sa zameriava na chov ošipáných, hovädzieho dobytky a hydiny.

Z hľadiska odvetvových kategórií ekonomickej činnosti je možné dobre sledovať priebeh rozloženia zamestnancov v jednotlivých odvetviach. Napriek tradičnej charakteristike Nitry ako poľnohospodárskeho centra, výrazný pokles počtu zamestnancov v tejto oblasti zodpovedá celoštátnemu trendu a poukazuje na krízu uvedeného odvetvia. V celkovom percentuálnom hodnotení posledných dostupných údajov tak kleslo poľnohospodárstvo až na štvrté miesto. Naproti tomu je jasne čitateľný nárast počtu zamestnancov v priemysle, ktorý sa tak stáva nosným odvetvím okresu. Druhý najväčší počet zamestnancov je v školstve, na treťom mieste sa s veľkým rozdielom umiestnilo zdravotníctvo a sociálna starostlivosť.

Nitriansky kraj je dobre prepojený cestnými komunikáciami medzi okresmi a aj medzinárodnými cestnými ťahmi. Územím prechádza aj medzinárodná magistralna trať železničnej dopravy. V meste Komárno sa nachádza na rieke Dunaj významný riečny prístav, ktorý je napojený na európsku riečnu magistralu Rýn - Mohan - Dunaj.

Cestovný ruch sa viaže najmä na lokality s termálnymi prameňmi, kde vyrástli rekreačno-turistické strediská (Komárno, Patince, Štúrovo). Minerálne vody v okolí Levíc ako Santovka a Slatina, sa plnia do fliaš.

Najväčšie podniky v Nitrianskom kraji		
	Spoločnosť	Tržby 2005 (tis. Sk)
1.	Duslo, a.s., Šaľa	13 458 463
2.	Volkswagen Elektrické systémy, s.r.o., Nitra	5 352 669
3.	Heineken Slovensko, a.s., Nitra	4 815 485
4.	Slovenské energetické strojárne, a.s., Tlmače	3 654 607
5.	Matador Automotive Vráble, a.s., Vráble	2 974 220
6.	Rieker Obuv, s.r.o., Komárno	2 417 176
7.	Osram Slovakia, a.s., Nové Zámky	2 383 468
8.	Ferostav, s.r.o., Nové Zámky	2 353 398
9.	SEWS Slovakia, s.r.o., Topoľčany	2 243 104
10.	Smurfit Kappa Štúrovo, a.s., Štúrovo	2 161 995
11.	COOP Jednota Nové Zámky, s.d., Nové Zámky	2 071 629
12.	Danfoss Compressors, s.r.o., Zlaté Moravce	1 962 908
13.	COOP Jednota Nitra, s.d., Nitra	1 789 536
14.	Cesty Nitra, a.s., Nitra	1 772 990
15.	W.K.Team, s.r.o., Topoľčany	1 572 379
16.	Decodom, s.r.o., Topoľčany	1 529 198
17.	Západoslav. vodárska spoločnosť, a.s., Nitra	1 394 563
18.	Čeroz Slovensko, s.r.o., Komárno	1 280 428
19.	THP, a.s., Topoľčany	1 276 645
20.	Smurfit Kappa Obaly Štúrovo, a.s., Štúrovo	1 274 626

21.	Levické mliekárne, a.s., Levice	1 220 348
22.	ViOn, a.s., Zlaté Moravce	1 179 182
23.	IN VEST, s.r.o., Šaľa	1 165 783
24.	Nitrazdroj, a.s., Nitra	1 134 127
25.	Kromberg & Schubert, s.r.o., Kolárovo	1 103 843

Podnikateľské prostredie v obci a jej okolí

Podnikateľské prostredie je v obci Rastislavice tvorené zväčša mikropodnikmi zamestnávajúcimi do 20 zamestnancov. V obci Rastislavice sa na zamestnanosti najvyššou mierou podieľajú nasledovní zamestnávateľia:

- ◆ **Servisné družstvo roľníkov**, poľnohospodárska výroba, 16 zamestnancov,
- ◆ **ATOLL, s.r.o.**, galantéria – patenty, klipsy a pod., 12 zamestnancov,
- ◆ **CHOVMAT F.U., s.r.o.**, poľnohospodárska výroba, 10 zamestnancov,
- ◆ **J.G.S. AGRO, s.r.o.**, poľnohospodárska výroba, 5 zamestnancov,
- ◆ **Jozef Kóša STARMONT**, kovovýroba – kontajnery, 4 zamestnanci.

Ďalšími významnými zamestnávateľmi sú:

- ◆ **Matador AUTOMOTIVE VRÁBLE, a.s.**, kovovýroba,
- ◆ **Samsung Galanta**, elektroprmysel,
- ◆ **SE BORDNETZE SLOVAKIA, s.r.o., Nitra**, káblové zväzky.

Cestovný ruch predstavuje odvetvie, ktoré má prierezový charakter a na jeho realizácii sa priamo podieľa celý rad ďalších odvetví (doprava, kultúra, stavebníctvo, zdravotníctvo, priemyselné odvetvia, poľnohospodárstvo). Hospodárske dôsledky cestovného ruchu na obec sú:

- ü tvorba nových pracovných miest a následné znižovanie nezamestnanosti,
- ü zdroj príjmov a tvorba multiplikačného efektu,
- ü pozitívne ovplyvňovanie zárobkovej situácie obyvateľstva, stimuluje ďalšie aktivity a tak zlepšuje hospodársky a sociálny rozvoj obyvateľstva,
- ü zvýšenie sebavedomia obyvateľstva,
- ü stimulácia rozvoja infraštruktúry – regiónu.

Cestovný ruch je ovplyvňovaný prevádzkou rekreačného areálu Tona s letnou prevádzkou v mestskom sídle Šurany (15 km), v mestskej časti Kostolný Sek. Hlavnou úlohou a základným poslaním areálu je vytvárať všetky nevyhnutné predpoklady pre kúpanie, rekreáciu a zdravý pobyt na slnku a pri vode. Pritom plní aj ďalšie základné a doplnkové funkcie. V rekreačnom areáli sa nachádzajú šatne, požičovňa vodných bicyklov a športových potrieb, tobogan s dojazdovým bazénom, detské bazény, priestor pre stanovanie, karavany, sociálne zariadenia, miestnosť zdravotnej pomoci, parkovisko pre motorové vozidlá, objekty pre poskytovanie občerstvenia. Rekreačný areál je prevádzkovaný počas letnej sezóny, ktorej termín otvorenia a ukončenia sa určuje pre každý kalendárny rok osobitne, so zreteľom na existujúce prevádzkové a ďalšie podmienky. Počas sezóny sa v areáli konajú tradičné športové, kultúrne podujatia.

Cestovný ruch je tiež ovplyvňovaný prevádzkou termálneho kúpaliska Štrand Emila Tatárika v Nových Zámkoch, ktoré leží pri rieke Nitre. Ponúka 4 bazény - rekreačný, plavecký, cvičný a detský, v ktorých sa voda neustále vymieňa a od júna 2006 je k dispozícii aj vírivkový bazén s 36°C ohrievanou vodou. Sedací bazén má 35°C vyhrievanú termálnu vodu. Z hĺbky 1400 m tu vyviera 62°C teplá voda s výdatnosťou 4,5 l za sekundu. Na rozlohe 7,5 ha s množstvom zelene a krásnej kvetinovej výzdoby sú tu sústredené základné služby pre rekreantov, športové ihriská, mini golf, ihriská pre deti.

Činnosť dvoch organizácií Poľovníckeho združenia pretrváva v obci dodnes. Prvopočiatky odstrelu zveri v obci sa datujú od roku 1930. Poľovníci v minulosti na úseku zábavy organizovali poľovnícke bály a na jeseň tzv. Sedliacku jazdu. Bola to jazda na koňoch s honom na zver za pomoci psov. V súčasnosti je to tzv. Hubertova jazda. Poľovnícke združenie každoročne od roku 1963 usporadúvalo strelecké preteky, ktoré sa tešili v obci veľkej obľube. Činnosť poľovníkov bola zameraná aj na ochranu zveri a výsadbu zelene. Každoročne organizovali tanečnú zábavu, zabezpečovali návštevu divadla v Bratislave a zájazdy po kultúrnych pamiatkach v Československu. Zúčastnili sa svetovej výstavy trofejí v Budapešti. Zapájali sa do brigádnickej činnosti pre poľnohospodárske podniky v obci pri zbere slamy, ako aj pri investičnej výstavbe v akcii „Z“. V zimných mesiacoch robili odchyt zajacov a získané finančné prostriedky využívali na zazverovanie chotára a nákup mláďat bažantov. Po zániku Poľovníckeho združenia pri hospodárstve Ružový dvor vzniklo v obci nové Poľovnícke združenie „Suchý potok“. Pôda v chotári obce bola rozdelená medzi dve poľovnícke združenia, ktoré si vzájomne vypomáhajú.

V obci sa nachádza i obecné múzeum. Obecné múzeum má sústreďovať, ochraňovať a prezentovať verejnosti históriu obce, ľudové zvyky a kultúru jej obyvateľov. Múzeum dopĺňa svoj inventár zbierkovou činnosťou darovaním od obyvateľov obce.

Perspektívnym zámerom obce je podporovať cestovný ruch aj podporou budovania ubytovania v súkromí. Poskytovanie uvedeného ubytovania je podporovaná aktivita v rámci Plánu rozvoja vidieka SR 2007-2013, kde sú oprávnenými žiadateľmi fyzické osoby, ktoré zrekonštruujú svoje domy tak, aby mohli byť využívané okrem samotného bývania aj na ubytovanie v súkromí. Na uvedené aktivity je poskytovaný oprávnenému žiadateľovi nenávratný finančný príspevok do výšky 50% oprávnených nákladov z fondov EÚ. Prioritou obce by malo byť promptné a nápomocné vybavovanie potrieb obyvateľov (stavebné povolenie, konania a pod.).

Stručná charakteristika podnikateľského prostredia	
Predajňa potravinárskeho tovaru	áno
Predajňa zmiešaného tovaru	áno
Pohostinské odbytové stredisko	áno
Predajňa nepotravinárskeho tovaru	áno
Predajňa pohonných látok	nie
Zariadenie pre údržbu a opravu motorových vozidiel	nie
Predajňa súčiastok a príslušenstva pre motorové vozidlá	nie
Hotel (motel, botel)	nie
Penzión *** až *	nie
Turistická ubytovňa **, *	nie
Chatová osada *** až *	nie
Kemping * až ****	nie
Ostatné hromadné ubytovacie zariadenia	nie
Komerčná poisťovňa	nie
Komerčná banka	nie
Bankomat	nie

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, údaje k 31.12.2005

2.1.3. Občianska vybavenosť

Infraštruktúra je podmieňujúcim faktorom ekonomického a sociálneho rozvoja obce. Je tvorená technickou a sociálnou infraštruktúrou. Technická infraštruktúra je faktorom podmieňujúcim alokáciu firiem a ich prosperitu. Rovnako dôležitý význam má z pohľadu obyvateľov, nakoľko determinuje kvalitu ich života.

Kanalizácia

Obec Rastislavice v súčasnosti nie je vybavená kanalizáciou. Odkanalizovaniu sídiel a úrovni čistenia komunálnych odpadových vôd je potrebné venovať značnú pozornosť. Nová úprava zákona o vodách (§ 32 zákona 184/2002 Z.z.), stanovuje povinnosť odvádzať komunálne odpadové vody z aglomerácií verejnými kanalizáciami. Aglomerácie od 2 000 do 10 000 EO (ekvivalentných obyvateľov) sú povinné takéto odvádzanie zabezpečiť do konca roku 2015 a aglomerácie nad 10 000 EO do konca roku 2010 podľa plánu rozvoja verejných vodovodov a kanalizácií. Vypúšťanie komunálnych odpadových vôd a organicky znečistených priemyselných odpadových vôd do povrchových vôd je podľa spomínaného zákona možné až po ich minimálne dvojstupňovom čistení (v mechanicko–biologických ČOV).

Vodovod

Zásobovanosť obyvateľstva na Slovensku pitnou vodou z verejných vodovodov v porovnaní s okolitými európskymi krajinami je nedostačujúca. Úroveň rozvoja verejných vodovodov je regionálne nerovnomerná, a jedným z rozhodujúcich faktorov je aj nedostatok zdrojov podzemných vôd v pasívnych oblastiach (napr. juh stredného Slovenska a väčšina východného Slovenska). Obec Rastislavice nemá momentálne plne dobudovaný verejný vodovod. Jeho dobudovanie je však nevyhnutnou podmienkou rozvoja, dôležitou rovnako pre firmy ako aj pre obyvateľstvo. Zdroje pitnej vody sa stávajú čoraz strategickejším rozvojovým faktorom. Verejný vodovod v súčasnosti nie je dobudovaný na asi 20 %, a to v nasledovných úsekoch: Nové Rastislavice a Švajčiareň. Prevádzkovateľom vodovodnej siete je obec Rastislavice.

Plynofikácia obce

V minulosti bola v obci zrealizovaná kompletná plynofikácia. Plynofikácia mala pozitívny vplyv na stav životného prostredia v obci, nakoľko sa znížil podiel popolu zo spaľovania uhlia z komunálneho odpadu. Zemný plyn (ZP) je zo všetkých fosílnych palív pre životné prostredie najpriateľnejší, pretože neprodukuje kyslíčniky síry, pevné častice a emituje aj omnoho menej NO_x a CO₂. Samotná plynofikácia však má vplyv na zmenu zloženia komunálneho odpadu (mierny nárast papiera, plastov a pod.). Prevádzkovateľom plynovodu je Slovenský plynárenský priemysel Komárno.

Stručné zhrnutie technickej infraštruktúry obce Rastislavice	
Pošta	áno
Káblová televízia	nie
Verejný vodovod	áno
Verejná kanalizácia	nie
Kanalizačná sieť pripojená na ČOV	nie
Rozvodná sieť plynu	áno
Najbližšia zastávka vlakov - názov	Jatov
Najbližšia zastávka vlakov - vzdialenosť v km	5

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, údaje k 31.12.2005

Sociálna infraštruktúra

Sociálna infraštruktúra je určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva. Jej rozmiestňovanie je spojené so štruktúrou osídlenia ako aj veľkosťou obce. Zameranie a koncentrácia zariadení sociálnej infraštruktúry je priamo spojená s potrebou racionalizovať dostupnosť k nej, stanoviť ich optimálnu kapacitu vo vzťahu k dopytu. Zmenou spoločensko-ekonomického systému došlo k prerozdeleniu za rozvoj a financovanie sociálnej infraštruktúry medzi štátnu správu, miestnu a regionálnu samosprávu a súkromný sektor. V obci sa nenachádza domov dôchodcov. Najbližší dom sociálnych služieb sa nachádza v obci Komjatice.

Zdravotná infraštruktúra

Dostupnosť zdravotníckej infraštruktúry je dôležitá pre celkové uspokojovanie potrieb obyvateľstva a má vplyv na konkurencieschopnosť obce. Pri malých a stredne veľkých obciach sa stáva, že nedisponujú zdravotným strediskom, nakoľko je to neefektívne. Platí to i v prípade obce Rastislavice. Pre obec je financovanie zdravotného strediska neúnosné. Občania preto dochádzajú do blízkych väčších obcí a mestských sídiel, kde im je poskytovaná odborná ako i pohotovostná zdravotná starostlivosť.

Kultúrna infraštruktúra

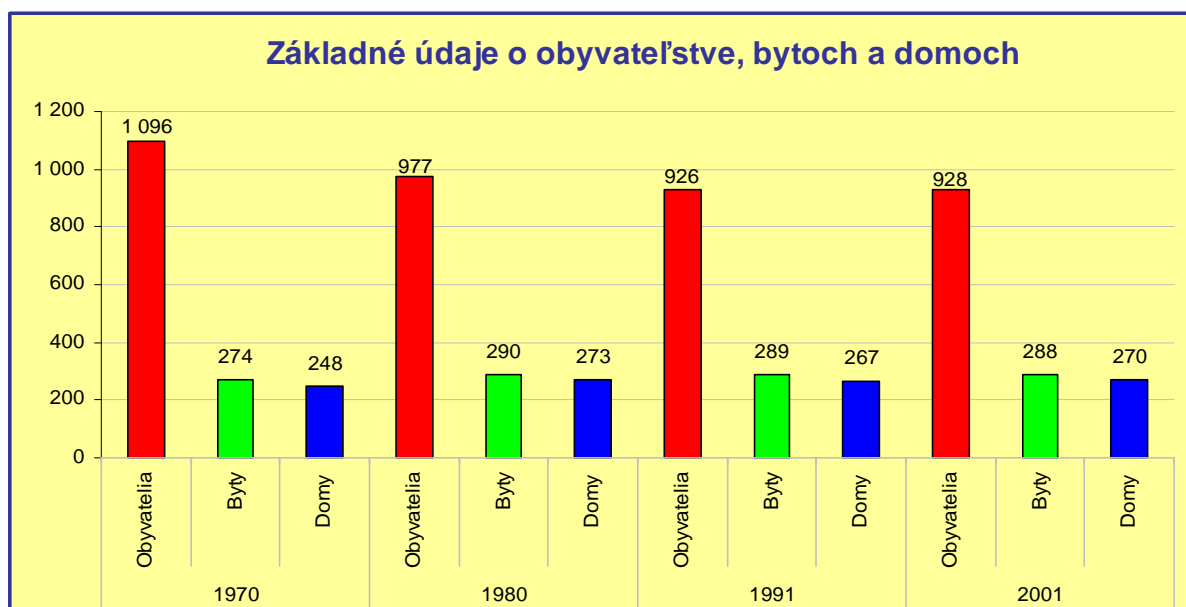
Strediskom kultúrnej infraštruktúry v obci je kultúrny dom, ktorého kapacita je 100 miest v jednej sále. Kultúrny dom disponuje kuchynkou, šatňami, vlastným funkčným osvetlením a ozvučením. Kultúrny dom morálne zastaraný, preto sa žiada jeho rekonštrukcia. Kapacita kultúrneho domu umožňuje organizovanie kultúrno-spoločenských podujatí prezentujúcich miestne tradície a zvyky miestnych obyvateľov ako aj rôzne školské podujatia, divadelné predstavenia, príležitostné oslavy, koncerty a diskotéky pre mládež. Budovu kultúrneho domu využívajú rôzne organizácie a spolky ako napríklad: Mládež – LAN párty, disco, futbalisti, Organizácia Červeného kríža a Poľovnícke združenia (výročné schôdze). V rámci obce je zriadený verejný prístup na internet, v obci sa nachádza knižnica. Obecné zastupiteľstvo komunikuje s občanmi prostredníctvom obecného rozhlasu, obehníka a web stránky s adresou www.rastislavice.ocu.sk. Obec je od roku 2001 členom Spoločenstva obcí mikroregiónu Cergát-Váh, od roku 2004 členom Združenia obcí pre trvalo udržateľné nakladanie s komunálnymi odpadmi a od roku 2007 členom Mikroregiónu okolo Cedronu.

Bývanie

Bytový fond sa sústreďuje v bytových domoch ale i v tradičných rodinných domoch. Pri porovnaní s priemernými ukazovateľmi štandardu bývania okresu Nové Zámky sa zistilo, že bytový fond v obci Rastislavice sa vyznačuje priemerným plošným štandardom.

Tab.: Základné údaje o obyvateľstve, bytoch a domoch												
Obec	1970			1980			1991			2001		
	Obyvatelia	Byty	Domy	Obyvatelia	Byty	Domy	Obyvatelia	Byty	Domy	Obyvatelia	Byty	Domy
Rastislavice	1 096	274	248	977	290	273	926	289	267	928	288	270

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Vybavenosť domov a bytov poukazuje na rôznu životnú úroveň obyvateľov obce. Sleduje sa viacerými ukazovateľmi ako napr. ukazovateľom obložnosti, vybavenosťou bytov ústredným kúrením, kúpeľňou alebo sprchovacím kútom, automatickou práčkou, ale aj tým, či domácnosť vlastní rekreačnú chatu, osobný automobil atď. Vybavenosť trvalo obývaných domov len veľmi mierne zaostáva za priemerom okresu či priemerom Slovenskej republiky.

	Priemerný počet					Podiel trvale obývaných bytov vybavených (v %)						Podiel trvale obývaných bytov s 3+ obytnými miestnosťami (v %)
	trvale bývajúcich osôb na 1 trvale obývaný byt	m ² obytnej plochy na 1 trvale obývaný byt	obytných miestností na 1 trvale obývaný byt	trvale bývajúcich osôb na 1 obytnú miestnosť	m ² obytnej plochy na osobu	ústredným kúrením	kúpeľňou alebo sprchovacím kútom	automatickou práčkou	rekreačnou chatou, domčekom, chalupou	osobným automobilom	počítačom	
Rastislavice	3,25	60,80	3,41	0,95	18,7	51,4	83,3	42,0	1,7	38,5	7,6	82,6
Priemer SR	3,49	64,52	3,61	0,98	18,9	58,2	84,7	48,6	2,4	38,8	6,9	79,5
Priemer okresu	2,98	60,40	3,33	0,89	20,3	66,5	89,6	45,7	5,2	36,3	10,5	76,4

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

2.1.4. Vzdelávanie a kultúra

Školstvo

Účelom koncepcie školstva je v rámci decentralizácie a transformácie štátnej správy podporovať rozvoj základných škôl, stredných škôl, mimoškolských a predškolských zariadení s cieľom tvorby optimálnych podmienok pre výchovno-vzdelávací proces. Základné spoločenské zmeny, s ktorými sú spojené novo sa formujúce ekonomické vzťahy a sociálne postavenie ľudí v nich, sa prejavujú aj v požiadavkách na jedinca ako pracovnú silu.

V obci sa nachádza Základná škola s materskou školou, Rastislavice 186. Škola má právnu subjektivitu a jej zriaďovateľom je obec Rastislavice. Základnú školu navštevuje 16 žiakov, materskú školu 18 detí.

Kultúrne podujatia

V oblasti kultúry a spoločenského života sa každý rok koná „Turnaj o pohár starostu obce“, na ktorom sa zúčastňuje asi 400 návštevníkov. Každé dva roky sa koná „Posedenie dôchodcov“, kde je zúčastnených asi 100 prítomných.

Dom kultúry v súčasnosti zabezpečuje kultúrno-spoločenské požiadavky širokej vrstvy obyvateľov obce, zastáva kľúčovú úlohu pri organizovaní významných kultúrnych podujatí.

Fungujúca kultúrna infraštruktúra je dôležitá pre sociálno-ekonomický rozvoj regiónu, pretože poskytovaním adekvátnych priestorov na konferenčné, prednáškové, kultúrno-spoločenské a iné účely sa dosiahne vyvážený regionálny rozvoj prostredníctvom zvýšenia konkurencieschopnosti obce.

2.1.5. Životné prostredie

Obec Rastislavice patrí do okresu Nové Zámky a Nitrianskeho kraja. Nitriansky kraj svojou rozlohou 6 343,4 km² zaberá 12,9 % územia Slovenskej republiky. Nachádza sa v juhozápadnej časti Slovenskej republiky, pričom na juhu hraničí s Maďarskou republikou, na východe s

Banskobystrickým krajom, na severe s Trenčianskym krajom a na západe s Trnavským krajom. V kraji je najjužnejší bod SR v obci Patince, v okrese Komárno. Podľa územno-správneho usporiadania sa člení na 7 okresov: Komárno, Levice, Nitra, Nové Zámky, Šaľa, Topoľčany a Zlaté Moravce. Rozlohou najmenším okresom kraja je okres Šaľa (355,9 km²) a najväčším je okres Levice (1 551,1 km²), ktorý je zároveň aj najväčším okresom SR.

Reliéf kraja má prevažne rovinný a nížinný charakter prerušovaný pahorkatinami. Takmer celý kraj sa nachádza na Podunajskej pahorkatine a Podunajskej rovine, čo sú celky Podunajskej nížiny. Na severe sa krajom tiahne pohorie Trábeč, severovýchod je lemovaný výbežkami Štiavnických vrchov a sčasti Pohronským Inovcom. Podstatnú časť juhu a juhovýchodu kraja zaberá kvalitná poľnohospodárska pôda. Kraj patrí k najteplejším oblastiam a najproduktívnejším poľnohospodárskym centráram SR. Priemerná ročná teplota (údaje získané meraním v meteorologickej stanici v Hurbanove v roku 2004) je 10,2 °C. Kraj, najmä jeho južné oblasti, sú bohaté na výskyt vodných zdrojov. Z hľadiska prírodného bohatstva vyniká kraj v oblasti termálnych prameňov v Podhájskej, Patinciach, Komárne, Poľnom Kesove a Štúrove. Územím kraja preteká viacero riek - najdlhšia slovenská rieka Váh, Dunaj, Nitra, Hron, Ipel' a Žitava, pričom rieky Dunaj a Ipel' tvoria prirodzenú štátnu hranicu s Maďarskom.

Na území kraja je 13 národných prírodných rezervácií, 45 prírodných rezervácií, 23 prírodných pamiatok a 57 chránených areálov. Na územie Nitrianskeho kraja zasahuje chránená krajinná oblasť Štiavnické vrchy (okres Levice), chránená krajinná oblasť Ponitrie (okres Nitra, Topoľčany, Zlaté Moravce). Na území okresu Nové Zámky sa nachádzajú Parížske močiare. Cez obec Komjatice preteká potok Cetínka a rameno Stará Nitra, ktorá je chráneným zoológickým a botanickým náleziskom (Staré koryto Nitry).

Cez okres Nové Zámky pretekajú rieky Dunaj, Nitra, Ipel', Hron, Žitava a Váh. Trieda kvality vody v uvedených tokoch je nasledovná :

Tok	Trieda kvality vody
Dunaj	II. – III.
Nitra	IV. – V.

Hron	III. – IV.
Ipel'	III. – IV.
Žitava	III. – IV.
Váh	III. – IV.

Vysvetlivky : I. veľmi čistá voda, II. čistá voda, III. znečistená voda, IV. silne znečistená voda, V. veľmi silne znečistená voda

Na znečisťovanie ovzdušia v okrese sa v podstatnej miere podieľajú existujúce stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia a automobilová doprava, ktoré zaťažujú ovzdušie hlavne tuhými znečisťujúcimi látkami, SO₂, NO_x a CO a VOC.

V obci Rastislavice sa nenachádza skládka odpadu. Odvoz odpadu zabezpečuje spoločnosť BRANTNER, s.r.o., a odpad sa vozí na skládku v Kolte a v Tvrdošovciach. V obci je zavedený separovaný zber odpadu, pričom sa triedia PET fľaše, papier, sklo, tetrapaky, plasty, pneumatiky, akumulátory a staré ošatenie. Obec nemá vlastné kompostovisko.

2.2. Analýza realizovaných opatrení

Konkurencieschopný a všestranne rozvinutý región je schopný efektívne využívať všetky zdroje pri zachovaní prírodných, kultúrnych a historických hodnôt, pamiatok regiónu a životného prostredia prostredníctvom mobilizácie vnútorných zdrojov regiónu a získaním mimoregionálnych zdrojov nevyhnutných pre financovanie rozvojových zámerov.

V priebehu posledných 5 rokov boli v obci uskutočnené nasledovné investičné projekty:

Realizované projekty		
Názov realizovaného projektu	Rok	Výška nákladov
Sklad pre športové potreby	2002	902 658 SKK
Oprava cestných komunikácií	2006	499 860 SKK
Prístrešok na dom smútku, okná, fasády	2006	485 032 SKK

Všetky realizované investície v obci riešili akútne a chronické problémy obce, ktoré znižovali jej konkurencieschopnosť, atraktivitu z hľadiska cestovného ruchu a znižovali kvalitu života obyvateľov. Obec každoročne realizuje niekoľko investičných akcií menšieho rozsahu, ako sú opravy a odstránenie havarijných stavov na obecnom majetku.

Infraštruktúrna investícia predstavuje základný prostriedok stimulu ekonomického rozvoja, na základe ktorého je možné odštartovať proces revitalizácie a obnovy v obci. Samotné investície prispievajú k znižovaniu nezamestnanosti a integrácii marginalizovaných skupín obyvateľstva. Stavebné práce poskytujú spravidla pracovnú príležitosť miestnym firmám.

2.3. SWOT analýza

Silné stránky

- výborná geografická poloha
- vysoká rozmanitosť a atraktivita kultúrneho dedičstva a súčasnej kultúry
- bohatý kultúrny život
- spätosť obyvateľov obce s prírodou a zdravý životný štýl
- dobrá štruktúra sídelnej siete pre obsluhu územia
- tradícia poľnohospodárskej výroby v regióne
- primerané surovinové zabezpečenie z domácej poľnohospodárskej produkcie
- vysoký podiel materiálovej výroby v regióne

- ponuka voľných plôch, dostatočný bytový fond
- dostatok voľnej pracovnej sily
- dobré teritoriálne pokrytie energetickou sieťou s primeranou prenosovou kapacitou a s mierne zvyšujúcou energetickou bilanciou
- blízke prepojenie obyvateľstva na vedenie obce
- vysoká angažovanosť obyvateľov obce na veciach spoločných a verejných
- existencia významných mestských sídel v blízkosti prepojených s obcou dopravnou a technickou infraštruktúrou
- výhodná poloha v rámci Slovenska, blízkosť nadradených vnútroštátnych a medzinárodných koridorov
- v obci bol vykonaný Register obnovenej evidencie plôch a pozemky v obci sú zväčša vysporiadané
- dostatočná kapacita a pokrytie plynárenskou infraštruktúrou

Slabé stránky

- veľkosť obce
- nízka propagácia obce
- nedostatok ubytovacích a stravovacích zariadení
- stavebný a technický stav väčšiny ciest a tratí
- nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave životného prostredia
- nedostatočná osвета o problematike rovnosti príležitostí a ochrane pred diskrimináciou
- počet pracovných príležitostí v obci nepokrýva kapacity ekonomicky aktívneho obyvateľstva obce
- nedostatočné využívanie potenciálu vidieckeho cestovného ruchu a agroturistiky
- chýbajúca kanalizácia v obci
- absencia verejného vodovodu v 20% obce (Nové Rastislavice, Švajčiareň)
- absentujúca zdravotná infraštruktúra
- zhoršujúci sa stav kultúrnej infraštruktúry v obci

Príležitosti

- dokonalé zmapovanie existujúceho stavu ekonomického potenciálu a prognóza jeho očakávaného vývoja v budúcnosti je rozhodujúcim faktorom ekonomickej úspešnosti obce
- využitie ekonomického potenciálu
- odstraňovanie administratívnych bariér podnikania a zlepšovanie podnikateľského prostredia
- zvyšovanie kompetencií samosprávy
- možnosti partnerskej spolupráce všetkých subjektov štátnej správy, samosprávy a neziskových organizácií zainteresovaných do oblasti sociálnych služieb
- rozvoj informačných technológií
- možnosti čerpania prostriedkov z fondov EÚ
- rozvoj odvetví využívajúcich obnoviteľné domáce zdroje
- atraktívne prostredie s potenciálom pritiaženia vyšších príjmových skupín obyvateľov do obce
- zapájanie obyvateľov a nezamestnaných pri úpravách a zveľaďovaní obce
- pomoc mladým rodinám pri získavaní bývania v obci
- vytvorenie a využívanie ubytovania v súkromí v obci

Ohrozenia

- presun kompetencií na samosprávy bez adekvátneho presunu finančných zdrojov
- zvyšovanie administratívnej záťaže vo verejnej správe
- nízka miera vymožiteľnosti práva v oblasti životného prostredia
- nedostatok financií
- legislatívne reštrikčné opatrenia od nadradených orgánov

- možnosť narušenia environmentálnej rovnováhy vplyvom nevybudovanej kanalizácie
- odliv kvalifikovanej pracovnej sily
- pokles a strata občianskych iniciatív v oblasti kultúry
- nízky dôraz na vlastnícke vzťahy - to, čo nikomu nepatrí, alebo to patrí všetkým, je devastované a nesprávne využívané
- nekomunikovanie prevencie v oblasti kriminality
- nedobudovanie dopravnej infraštruktúry
- stagnácia vzdelanostnej úrovne obyvateľstva
- devastácia životného prostredia
- nízka podpora rozvoja cestovného ruchu

2.4. Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja

Hlavné príčiny regionálnych disparít sú v predovšetkým v realizácii postupných krokov ekonomickej reformy (devalvácia meny, liberalizácia cien, konverzia a následný rozpad trhov, odbytové ťažkosti), ktoré pôsobia s rôznou intenzitou na ekonomiku regiónov SR. Dopad pôsobenia postupných krokov ekonomickej reformy mal vplyv na štruktúru ekonomiky regiónov.

Disparity a faktory rozvoja ovplyvňujúce úroveň udržateľnej celkovej konvergenencie SR k EÚ 15 v programovacom období 2007 až 2013:

Kľúčové disparity:

1. nedostatočne využitý existujúci rastový potenciál regiónov,
2. nedostatočná úroveň rastového potenciálu regiónov,
3. sektorové a regionálne rozdiely v konkurencieschopnosti dané nedostatočným využitím existujúceho rastového potenciálu, ako aj jeho nedostatočnou úrovňou,
4. útlm poľnohospodárskej prvovýroby.

Hlavné faktory rozvoja:

1. zlepšenie dostupnosti regiónov a dovybavenie územia infraštruktúrou,
2. rozvoj ľudského potenciálu a efektívne využitie pracovných síl,
3. využitie, reštrukturalizácia, rozvoj produkčného potenciálu a zvyšovanie inovačnej kapacity regiónov,
4. zachovanie a ochrana životného prostredia v obci.

Koherentné poradie faktorov rozvoja

Ekonomický potenciál daného regiónu predstavuje spolupôsobenie existujúcich ľudských zdrojov, kapitálu a prírodných daností za účelom výroby produkcie a poskytovania služieb. Ekonomický potenciál je rozhodujúcim faktorom rozvojových možností obce a determinantom životnej úrovne jej obyvateľstva. Je východiskom všetkých rozvojových zámerov, ktoré sa obce dotýkajú. Dokonalé zmapovanie existujúceho stavu ekonomického potenciálu a prognóza jeho očakávaného vývoja v budúcnosti je rozhodujúcim faktorom ekonomickej úspešnosti obce.

Využitie ekonomického potenciálu obce závisí od viacerých faktorov. Okrem dopytu sú to predovšetkým ekonomicko-technické parametre výrobných zariadení alokovaných v regióne, konkurencieschopnosť ich potenciálnej produkcie, kvalita a dostupnosť pracovnej sily a pod. Úroveň tohto potenciálu a stupeň jeho využitia sa priamo odzrkadľuje v ekonomickej výkonnosti obce.

Významným faktorom rozvoja je aj obnova evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim podľa zákona NR SR č. 180/1995 Z.z. v znení neskorších predpisov sa

realizuje podľa každoročne vládou Slovenskej republiky schvaľovaných harmonogramov. V konaní sa zisťujú dostupné údaje o pozemkoch a právnych vzťahov k nim poskytnuté nájomcami pozemkov alebo inými oprávnenými osobami, z katastrálneho operátu, z listín predložených účastníkmi konania, z výpovedi svedkov a z iných dôkazov získaných najmä pri prešetrovaní v obci a na ich základe sa zostavuje a schvaľuje register obnovenej evidencie pozemkov, ktorý je známy pod skratkou ROEP.

Cestovný ruch nadobúda čoraz väčší ekonomický i sociálny význam pre rozvoj obce. Cestovný ruch:

- Ø ovplyvňuje tvorbu nových pracovných príležitostí, zastavuje pokles obyvateľstva v obci;
- Ø ovplyvňuje zárobkovú situáciu miestneho obyvateľstva, stimuluje jeho dopyt, vytvára príležitosti pre podnikateľské aktivity, aktivuje rozvoj poľnohospodárskej výroby, remesiel, obchodu a tak zlepšuje hospodárske a sociálne pomery miestneho obyvateľstva;
- Ø stimuluje rozvoj technickej infraštruktúry (budovanie cestnej siete, telekomunikácií, zásobovanie pitnou vodou - budovanie vodovodu, kanalizácie, plynofikácia) a sociálnej infraštruktúry (modernizácia a výstavba bytového fondu, kultúrno-osvetových, zdravotníckych zariadení ap.), zlepšuje starostlivosť o životné prostredie a občiansku vybavenosť;
- Ø je zdrojom príjmov regiónu a tvorby hodnoty, multiplikačného efektu v kooperujúcich odvetviach, priamo i sprostredkovaním vplýva na tvorbu HDP a v dôsledku ekonomickej špecializácie regiónu na cestovný ruch je aj faktorom podpory medziregionálnej kooperácie;
- Ø má pozitívne priamy a sprostredkovaný vplyv na tvorbu a rast hrubého národného produktu regiónu a vplyvom rozvoja aktívneho zahraničného cestovného ruchu aj na devízové zhodnocovanie služieb cestovného ruchu.

Uvedomujúc si tento pozitívny vplyv cestovného ruchu na rozvoj je príležitosťou lepšie a efektívnejšie využitie turistického potenciálu a rozširovanie turistických atrakcií.

Perspektívnym zámerom obce je podporovať cestovný ruch aj podporou budovania ubytovania v súkromí. Poskytovanie uvedeného ubytovania je podporovaná aktivita v rámci Plánu rozvoja vidieka SR 2007-2013, kde sú oprávnenými žiadateľmi fyzické osoby, ktoré zrekonštruujú svoje domy tak, aby mohli byť využívané okrem samotného bývania aj na ubytovanie v súkromí. Na uvedené aktivity je poskytovaný oprávnenému žiadateľovi nenávratný finančný príspevok do výšky 50% oprávnených nákladov z fondov EÚ. Prioritou obce by malo byť promptné a nápomocné vybavovanie potrieb obyvateľov (stavebné povolenie, konania a pod.).

Koherentné poradie disparít

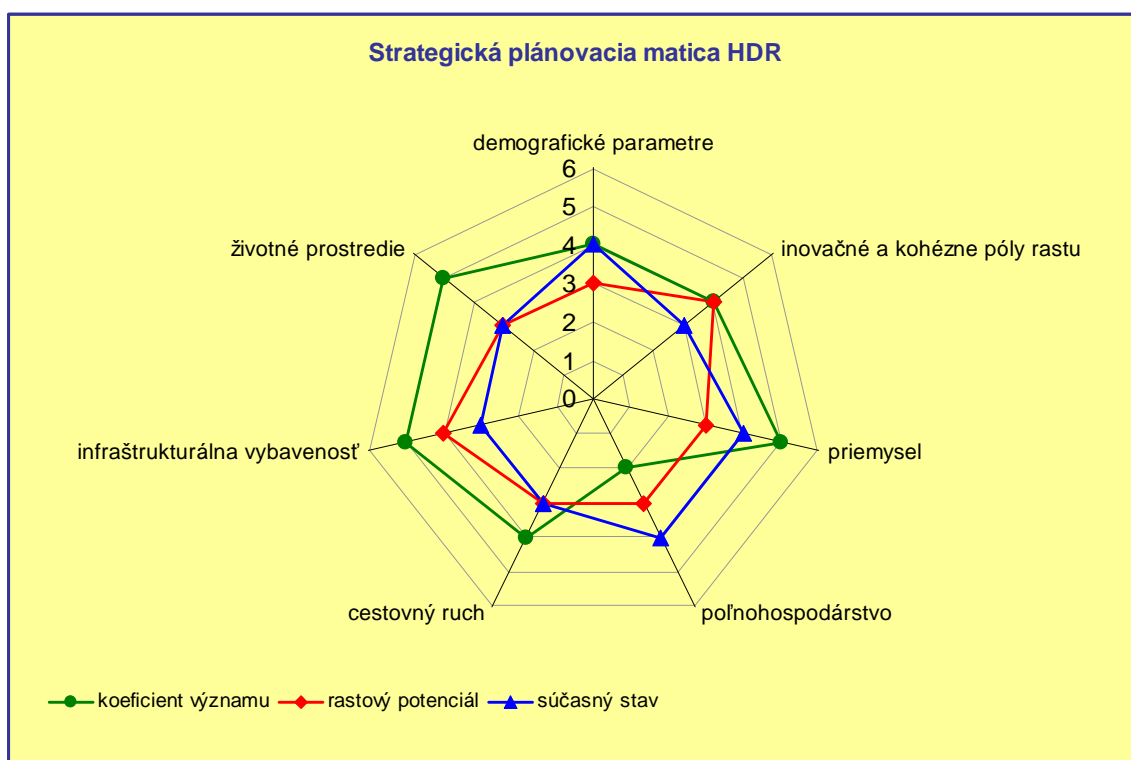
Kľúčovou disparitou obce je absencia verejného vodovodu v časti Nové Rastislavice a Švajčiareň. Obec bude musieť v krátkodobom horizonte riešiť zabezpečenie dostatočného množstva pitnej vody pre obyvateľov. Voda pre potreby obyvateľstva je v súčasnosti zabezpečovaná z domových studní, pričom často nevyhovuje hygienickým normám pre kvalitu pitnej vody. Súčasný stav je zdrojom zdravotného rizika pre obyvateľov obce.

Disparitou pre obec je jej veľkosť, ktorá vo významnej miere ovplyvňuje zloženie a efektívnosť miestnych verejných výdavkov. Preto v dôsledku ďalšieho presunu kompetencií na obce by bolo potrebné sa podrobnejšie zaoberať vzťahom medzi efektívnou veľkosťou samosprávnej jednotky a vplyvom obyvateľov na rozsah a štruktúru poskytovaných miestnych verejných služieb. Výraznou disparitou obce je tiež jej nevýhodná geografická poloha, ktorá má za následok konkurenčnú nevýhodu predovšetkým z ekonomického hľadiska a má vplyv aj na kvalitu života obyvateľov.

Nedostatočné využitie existujúceho rastového potenciálu v obci bude mať v budúcnosti za následok hospodárske zaostávanie obce v porovnaní s okolitými obcami a následne celkový úpadok, pokles počtu obyvateľov a znižovanie kvality života v dôsledku zastarávania infraštruktúry. Skutočnosť, že kvalitný ekonomický, ľudský a sociálny potenciál je sústredený najmä v mestách, komplikuje naštartovanie rozvojových trendov v obci a vytvára disproporcie, ktoré ovplyvňujú charakter i časovú náročnosť ich adaptovania sa na nové rozvojové trendy.

Nedobudovanie dopravnej infraštruktúry spôsobí zaostávanie regiónu a nevhodný režim dopravy zvýši záťaž životného prostredia aj priamo v obci. Dopravná infraštruktúra a jej napojenosť na nadradené dopravné ťahy je bezprostredne podmieňujúcim faktorom alokácie firiem v obci alebo jej okolí. Vybudované cestné a železničné siete v regióne umožňujú približovať materiály, tovary i obyvateľstvo k rozvojovým pólom.

Na základe definícií jednotlivých kľúčových faktorov a disparít rozvoja bola vypracovaná strategická plánovacia matica pre určenie najperspektívnejších vektorov rozvoja.

Uvedené parametre na osiach predstavujú oblasti, ktoré sú vitálne pre rozvoj obce. Súčasný stav poukazuje na pomerne dobre rozvinutú poľnohospodársku výrobu a priemysel. Významný rastový potenciál bol identifikovaný pri parametroch blízkosť obce k centráram rozvoja a životné prostredie, ktoré dosahujú aj významnejší rastový potenciál a sú aj podstatným faktorom rozvoja v dlhodobom horizonte z pohľadu obce a jej priľahlého regiónu. Priemerné parametre dosahujú demografické parametre, infraštruktúrna vybavenosť v obci a cestovný ruch.

3. Rozvojová stratégia

Rozvojová stratégia má nasledovné východiská:

- **rozvojové stratégie na vyššej úrovni** v štruktúre regionálneho rozvoja (NSRR 2007-2013, Národný strategický plán rozvoja vidieka Slovenskej republiky na roky 2007 - 2013, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja),
- **disperzná teória rozvoja**. NSRR 2007-2013 je budovaný na základe teórie pólov rozvoja, avšak pri koncipovaní PHSR a plánovaných aktivít bola zohľadnená aj Disperzná teória rozvoja, ktorá sa zameriava na celkový plošný rozvoj regiónu a jeho územia,
- **výsledky socio-ekonomickej analýzy**, SWOT analýza a analýzy kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja obce,
- **určenie nevyhnutných potrieb**, ktoré vyplývajú z platnej legislatívy (napr. nové normy v oblasti ochrany Životného prostredia).

3.1. Ciele a priority

Globálnym cieľom Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rastislavice je podporiť vyvážený rozvoj v obci prostredníctvom postupného zvyšovania jej konkurencieschopnosti. Strategickým cieľom obce je vytvorenie vhodného sociálne – trhového a trvalo-udržateľného prostredia, ktoré bude podporovať vlastné úsilie a výkony obyvateľov pri tvorbe pracovných príležitostí, bude založené na akceptácii vlastníckych práv jednotlivcov a povedie jednotlivcov k dobrovoľnej zodpovednosti o sociálne slabších a o životné prostredie. Jednotlivé prioritné oblasti s popisom cieľov sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Priority a ciele		
č.	Priorita	Cieľ
1	Podpora trvalo udržateľného rozvoja	Zabezpečiť stabilný rast ekonomickej aktivity v obci a jej okolí, ktorý je základom hospodársko-sociálneho postavenia jej občanov: - priemysel - cestovný ruch - ostatné služby - poľnohospodárstvo
2	Ochrana životného prostredia	Zachovať úctu k životnému prostrediu nielen na úrovni platných noriem v oblasti ochrany životného prostredia, ale hlavne zvyšovať povedomie obyvateľov, aby sami aktívne prispievali k ochrane svojho okolia.
3	Investície do občianskej infraštruktúry	Prispieť k skvalitneniu a dobudovaniu občianskej infraštruktúry v oblastiach ako sú technická, sociálna, zdravotná a kultúrna infraštruktúra. Súčasťou tejto priority je aj riešenie a zlepšovanie situácie v oblasti bývania.
4	Rozvoj občianskej spoločnosti	Cieľom je aktivizácia obyvateľstva formou kultúrnych a športových podujatí ako aj kontinuálne zvyšovanie participácie obyvateľov na diani v obci.
5	Podpora rozvoja služieb pre obyvateľov	Cieľom je skvalitnenie služieb poskytovaných na území obce ako aj zabezpečenie takých, ktoré v súčasnosti absentujú.

3.2. Opatrenia a aktivity

Opatrenia boli navrhnuté a budú realizované s cieľom komplexného zabezpečenia cieľov stanovených v časti 3.1. Ciele a priority a boli rozdelené podľa prioritných oblastí.

Sumár opatrení:

Opatrenie: Zabezpečenie stabilného rastu ekonomickej aktivity v obci a jej okolí

Cieľ opatrenia: Cieľom je zabezpečiť stabilný rast ekonomickej aktivity v obci a jej okolí, ktorý je základom hospodársko-sociálneho postavenia jej občanov: priemysel, cestovný ruch, služby, poľnohospodárstvo, ostatné.

Stručná charakteristika opatrenia: Pre zabezpečenie ekonomickeho rozvoja obce je nutné realizovať opatrenie, ktoré tento rozvoj podporí (pomocou aktivít), avšak realizácia opatrenia bude koncipovaná a komplexne zabezpečená so zreteľom na trvalú udržateľnosť.

Predpokladané výsledky: Sú uvedené v časti 3.4. Programová štruktúra, merateľné ukazovatele

Opatrenie: Zabezpečenie ochrany životného prostredia a šetrného využívania prírodných zdrojov

Cieľ opatrenia: Cieľom je zachovať úctu k životnému prostrediu nielen na úrovni platných noriem v oblasti ochrany životného prostredia, ale hlavne zvyšovať povedomie obyvateľov, aby sami aktívne prispievali k ochrane svojho okolia a šetrne využívali prírodné zdroje.

Stručná charakteristika opatrenia: Zabezpečenie rozvoja, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ktoré neničia, ale zachovávajú životné prostredie so zreteľom na špecifické požiadavky a potreby obce a regiónu a vytvárajú synergický a komplementárny súlad s ostatnými opatreniami.

Predpokladané výsledky: Sú uvedené v časti 3.4. Programová štruktúra, merateľné ukazovatele

Opatrenie: Komplexné budovanie, dobudovanie a modernizácia infraštruktúry obce

Cieľ opatrenia: Cieľom je prispieť k skvalitneniu a dobudovaniu občianskej infraštruktúry v oblastiach ako sú technická, sociálna, zdravotná a kultúrna infraštruktúra. Súčasťou tejto priority je aj riešenie a zlepšovanie situácie v oblasti bývania.

Stručná charakteristika opatrenia: Zabezpečenie potrebnej technickej infraštruktúry pre kontinuálne zvyšovanie a udržanie kvality života obyvateľstva a naplnenie jeho potrieb ako aj potrieb firiem sídliačich na území obce a využívajúcich uvedenú infraštruktúru.

Predpokladané výsledky: Sú uvedené v časti 3.4. Programová štruktúra, merateľné ukazovatele

Opatrenie: Zvyšovanie participácie občanov na živote obce a jej ďalšom smerovaní

Cieľ opatrenia: Cieľom je aktivizácia obyvateľstva formou kultúrnych a športových podujatí ako aj kontinuálne zvyšovanie participácie obyvateľov na dianí v obci.

Stručná charakteristika opatrenia: Investície pre zabezpečenie a skvalitnenie demokratickeho systému riadenia obce smerom zdola nahor, za účasti všetkých občanov a zabezpečenie a posilnenie multikulturálnej spoločnosti založenej na odlišných základoch, kultúre a histórii, odbúravanie rasových a etnických predsudkov a posilnenia rodovej rovnoprávnosti a občianskej spolupatričnosti.

Predpokladané výsledky: Sú uvedené v časti 3.4. Programová štruktúra, merateľné ukazovatele

Opatrenie: Skvalitňovanie a zabezpečenie služieb obyvateľstvu

Cieľ opatrenia: Cieľom je skvalitnenie služieb poskytovaných na území obce ako aj zabezpečenie takých, ktoré v súčasnosti absentujú.

Stručná charakteristika opatrenia: Investície pre skvalitnenie poskytovaných služieb obyvateľstvu so zameraním na znevýhodnené skupiny obyvateľstva, marginalizované skupiny a sociálne odkázaných občanov.

Predpokladané výsledky: Sú uvedené v časti 3.4. Programová štruktúra, merateľné ukazovatele

Sumár finančného zabezpečenia opatrení:

Opatrenie	Počet aktivít	suma na opatrenie v tis. Sk
Zabezpečenie stabilného rastu ekonomickej aktivity v obci a jej okolí	1	200
Zabezpečenie ochrany životného prostredia	1	1 030
Komplexné budovanie, dobudovanie a modernizácia infraštruktúry obce	6	28 378
Zvyšovanie participácie občanov na živote obce a jej ďalšom smerovaní	2	3 160
Skvalitňovanie a zabezpečenie služieb obyvateľstvu	1	1 000

Vysvetlivky k údajom uvedeným v aktivitách:

Financovanie:

- *Náklady v tis. Sk:* Náklady na samotnú technickú realizáciu
- *Možnosti financovania:* možnosti získania financovania s uvedením potencionálneho zdroja
- *náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj. dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie):* finančné náklady, ktoré nie sú kalkulované v nákladoch na samotnú technickú dokumentáciu, ale sú pre realizáciu projektu nevyhnutné. Jedná sa o náklady zo strany obce, pri investíciách, pri ktorých je investor iný ako obec, sa nekalkulujú.
- *Potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk:* súčet nákladov na samotnú technickú realizáciu projektu a nákladov na prípravu projektu. V prípade financovania projektov s využitím nenávratného finančného príspevku (alebo financovanie projektov súkromných investorov) je tu uvedená len suma, ktorú projekt vyžaduje prefinancovať zo strany obce.

Dopady:

Dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): sa udáva v hodnote za 1 kalendárny rok

1. Opatrenie: Zabezpečenie stabilného rastu ekonomickej aktivity v obci a jej okolí

Aktivita: Agroturizmus
Popis: Podpora rozvoja agroturizmu zo strany obce.
prioritná oblasť: Podpora trvalo udržateľného rozvoja
Plánovaný rok realizácie: 2012 (podľa finančných možností v období: 2012-2013)
zodpovedný za realizáciu: obec
dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 3
Financovanie:
Náklady v tis. Sk: 200
možnosti financovania:
náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 0
potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 200
Dopady:
dopad na zamestnanosť: nulový vplyv
dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný
dopad na kvalitu života: pozitívny

2. Opatrenie: Zabezpečenie ochrany životného prostredia šetrného využívania prírodných zdrojov

Aktivita: Kompostovisko
Popis: Vybudovanie kompostoviska v obci.
prioritná oblasť: Ochrana životného prostredia
Plánovaný rok realizácie: 2009
zodpovedný za realizáciu: 0
dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 3
Financovanie:
Náklady v tis. Sk: 1000
možnosti financovania:
náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 0
potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 0
Dopady:
dopad na zamestnanosť: nulový vplyv
dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný
dopad na kvalitu života: veľmi pozitívny

3. Opatrenie: Komplexné budovanie, dobudovanie a modernizácia infraštruktúry obce

Aktivita: Rekonštrukcia verejného priestranstva.
Popis: Rekonštrukcia námestia s cieľom obnovy a rozvoja lokálnej infraštruktúry v obci.
prioritná oblasť: Investície do občianskej infraštruktúry
Plánovaný rok realizácie: 2008 (podľa finančných možností v období: 2008-2009)
zodpovedný za realizáciu: obec
dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 1

Financovanie:

Náklady v tis. Sk: 2000

možnosti financovania: Program rozvoja vidieka 2007-2013, Opatrenie 3.4. Obnova a rozvoj obcí, občianske vybavenosti a služieb

náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 130

potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 130

Dopady:

dopad na zamestnanosť: nulový vplyv

dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): pozitívny - úspora bežných výdavkov (nárast príjmov) o viac ako 50 tis. Sk

dopad na kvalitu života: pozitívny

Aktivita: Rekonštrukcia chodníkov a miestnych komunikácií.

Popis: Rekonštrukcia chodníkov a ciest na základe projektovej dokumentácie.

prioritná oblasť: Investície do občianskej infraštruktúry

Plánovaný rok realizácie: 2008 (podľa finančných možností v období: 2008-2009)

zodpovedný za realizáciu: obec

dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 1

Financovanie:

Náklady v tis. Sk: 5000

možnosti financovania: Program rozvoja vidieka 2007-2013, Opatrenie 3.4. Obnova a rozvoj obcí, občianske vybavenosti a služieb

náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 250

potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 250

Dopady:

dopad na zamestnanosť: nulový vplyv

dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): pozitívny - úspora bežných výdavkov (nárast príjmov) o viac ako 50 tis. Sk

dopad na kvalitu života: pozitívny

Aktivita: Rekonštrukcia autobusových zastávok.

Popis: Rekonštrukcia všetkých autobusových zastávok v obci.

prioritná oblasť: Investície do občianskej infraštruktúry

Plánovaný rok realizácie: 2008 (podľa finančných možností v období: 2008-2009)

zodpovedný za realizáciu: obec

dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 2

Financovanie:

Náklady v tis. Sk: 600

možnosti financovania: Program rozvoja vidieka 2007-2013, Opatrenie 3.4. Obnova a rozvoj obcí, občianske vybavenosti a služieb

náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 68

potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 68

Dopady:

dopad na zamestnanosť: nulový vplyv

dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný

dopad na kvalitu života: pozitívny

Aktivita: Výstavba bytovky
Popis: Výstavby 6 bytových jednotiek.
prioritná oblasť: Investície do občianskej infraštruktúry Plánovaný rok realizácie: 2008 (podľa finančných možností v období: 2008-2010) zodpovedný za realizáciu: obec dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 1
Financovanie: Náklady v tis. Sk: 15000 možnosti financovania: ŠFRB náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 600 potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 11100
Dopady: dopad na zamestnanosť: nulový vplyv dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): pozitívny - úspora bežných výdavkov (nárast príjmov) o viac ako 50 tis. Sk dopad na kvalitu života: pozitívny

Aktivita: Výstavba športového ihriska.
Popis: Výstavba ihriska s cieľom poskytnúť lepšie možnosti vyžitia pre obyvateľov obce.
prioritná oblasť: Investície do občianskej infraštruktúry Plánovaný rok realizácie: 2009 (podľa finančných možností v období: 2009-2010) zodpovedný za realizáciu: obec dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 2
Financovanie: Náklady v tis. Sk: 1500 možnosti financovania: Program rozvoja vidieka 2007-2013, Opatrenie 3.4. Obnova a rozvoj obcí, občianske vybavenosti a služieb náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 110 potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 110
Dopady: dopad na zamestnanosť: nulový vplyv dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný dopad na kvalitu života: pozitívny

Aktivita: Rekonštrukcia školy.
Popis: Rekonštrukcia školy s cieľom zlepšenia kvality školskej infraštruktúry.
prioritná oblasť: Investície do občianskej infraštruktúry Plánovaný rok realizácie: 2010 (podľa finančných možností v období: 2010-2011) zodpovedný za realizáciu: obec dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 3
Financovanie: Náklady v tis. Sk: 3000 možnosti financovania: náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 120 potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 3120

Dopady:

dopad na zamestnanosť: nulový vplyv

dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): pozitívny - úspora bežných výdavkov (nárast príjmov) o viac ako 50 tis. Sk

dopad na kvalitu života: pozitívny

4. Opatrenie: Zvyšovanie participácie občanov na živote obce a jej ďalšom smerovaní

Aktivita: Rekonštrukcia tribúny.

Popis: Rekonštrukcia tribúny na futbalovom ihrisku.

prioritná oblasť: Rozvoj občianskej spoločnosti

Plánovaný rok realizácie: 2012

zodpovedný za realizáciu: obec

dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 3

Financovanie:

Náklady v tis. Sk: 1000

možnosti financovania:

náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 30

potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 1030

Dopady:

dopad na zamestnanosť: nulový vplyv

dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný

dopad na kvalitu života: pozitívny

Aktivita: Rekonštrukcia Kultúrneho domu.

Popis: Rekonštrukcia kultúrneho domu v obci s cieľom zlepšenia prevádzkovo-technických parametrov budovy.

prioritná oblasť: Rozvoj občianskej spoločnosti

Plánovaný rok realizácie: 2013

zodpovedný za realizáciu: obec

dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 2

Financovanie:

Náklady v tis. Sk: 2000

možnosti financovania: Program rozvoja vidieka 2007-2013, Opatrenie 3.4. Obnova a rozvoj obcí, občianske vybavenosti a služieb

náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 130

potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 130

Dopady:

dopad na zamestnanosť: nulový vplyv

dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): pozitívny - úspora bežných výdavkov (nárast príjmov) o viac ako 50 tis. Sk

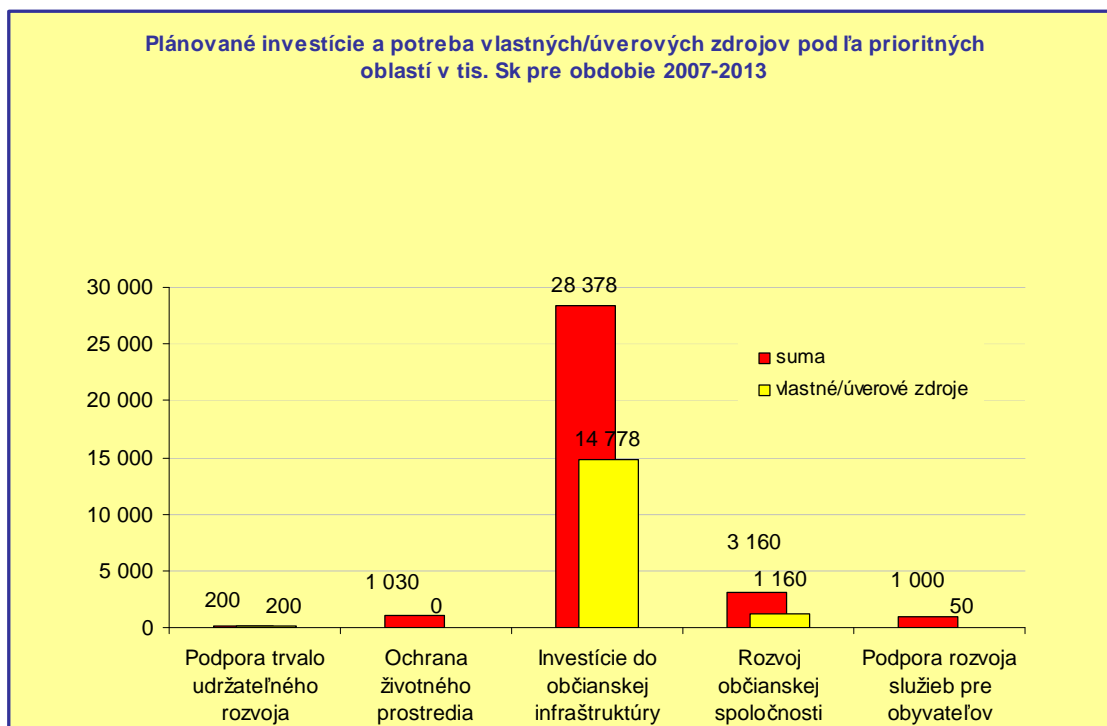
dopad na kvalitu života: pozitívny

5. Opatrenie: Skvalitňovanie a zabezpečenie služieb obyvateľstvu

Aktivita: informačný systém
Popis: vytvorenie informačného systému pre zlepšenie elektronickej komunikácie OcÚ s občanmi, investície do hardvérového a softvérového vybavenia OcÚ. Realizácia e-governmentu na úrovni samosprávy
prioritná oblasť: Podpora rozvoja služieb pre obyvateľov Plánovaný rok realizácie: 2012 zodpovedný za realizáciu: obec dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 2
Financovanie: Náklady v tis. Sk: 1000 možnosti financovania: OP informatizácia spoločnosti, Opatrenie 12 elektronizácia verejnej správy na regionálnej a miestnej úrovni náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 50 potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 100
Dopady: dopad na zamestnanosť: nulový vplyv dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): pozitívny - úspora bežných výdavkov (nárast príjmov) o viac ako 50 tis. Sk dopad na kvalitu života: pozitívny

3.3. Opis rozvojovej stratégie

Samotná charakteristika rozvojovej stratégie vyplýva z piatich prioritných oblastí určených v kapitole 3.1.

Výška investícií bola kalkulovaná na základe prioritných oblastí a na základe strategickej plánovacej matice HDR. Určuje potrebu vlastných zdrojov podľa výšky investícií, ktoré boli definované ako determinujúce faktory rozvoja obce. Výška plánovaných investícií / nákladov pre jednotlivé prioritné oblasti závisí od viacerých faktorov:

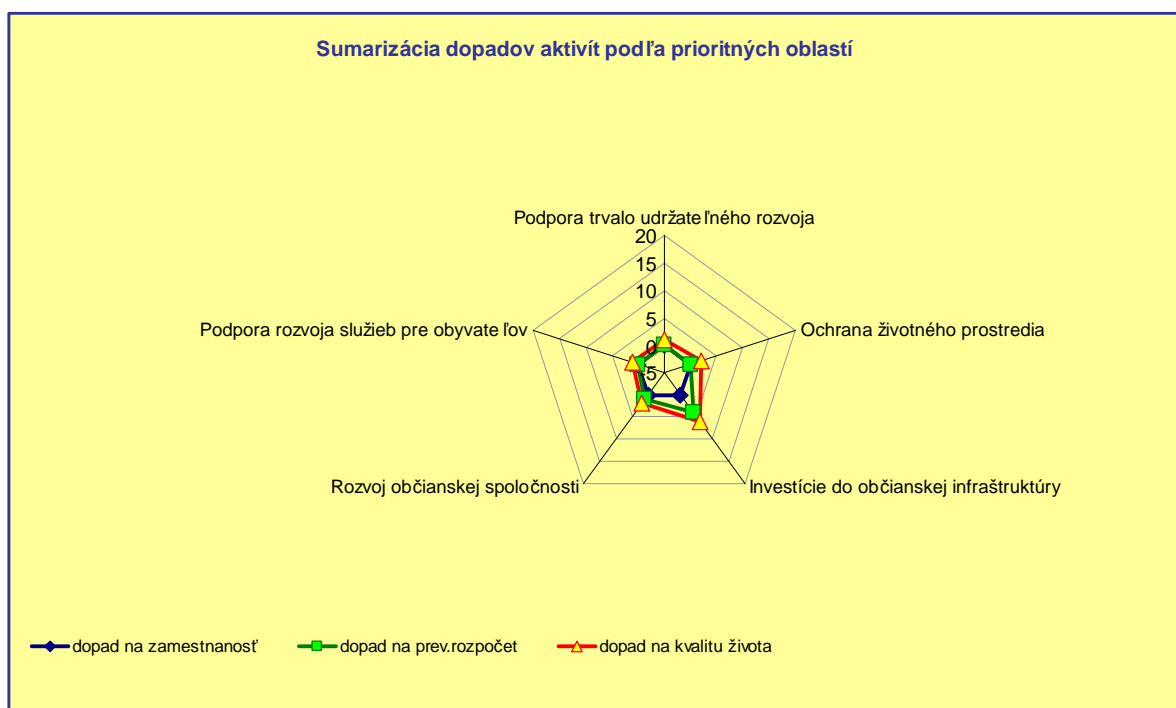
- investičná náročnosť aktivít – aktivity v oblasti občianskej infraštruktúry kladú najvyššie nároky na financovanie,
- miery využitia cudzích zdrojov a zapojenia partnerov – do aktivít v oblasti trvalo udržateľného rozvoja sa budú zapájať aj partneri, ktorí prevezmú veľkú časť financovania a tak spoluúčasť obce je nižšia,
- nižšia celková suma aktivít v peňažnom vyjadrení neznamená nižšiu prioritu týchto aktivít alebo zanedbávanie tejto oblasti – tieto aktivity sú jednoducho menej finančne náročné avšak získanie iných zdrojov je často ťažšie.

Definovanie rozvojovej stratégie obce nadväzuje na výsledky komplexných analýz a na SWOT analýzu, pričom sa snaží odstrániť alebo prinajmenšom zmierniť identifikované disparity pomocou určených faktorov rozvoja. Rozvoj obce je chápaný ako jej hospodársky rozvoj, predovšetkým ako hospodársky rast. Malo by ísť hlavne o taký rozvoj, ktorý neničí vlastnú surovinovú a ľudskú základňu, zachováva životné prostredie, teda o trvalo-udržateľný.

3.4. Programová štruktúra, merateľné ukazovatele

Medzi merateľné ukazovatele zaraďujeme aj výšku nákladov (náklady celkové, náklady na prípravu projektov a potrebu financovania z vlastných zdrojov) a merateľné sú aj dopady na zamestnanosť, prevádzkový rozpočet a kvalita života v obci.

Merateľné ukazovatele sú podrobne charakterizované v rámci kapitoly 3.2. Opatrenia a aktivity, v tejto časti preto uvádzame ich sumarizáciu:

Z uvedenej sumarizácie vyplýva, že:

- plánované aktivity v prioritnej oblasti Podpora trvalo udržateľného rozvoja budú mať najpozitívnejší vplyv na zamestnanosť,
- kvalitu života občanov najviac posilnia aktivity v prioritnej oblasti Investície do občianskej infraštruktúry a Podpora rozvoja služieb pre obyvateľov,
- dopad na rozpočet obce je prevažne neutrálny.

Rozvojová stratégia obce vychádza predovšetkým zo silných stránok a maximálnom možnom využití príležitostí identifikovaných vo SWOT analýze a strategickej plánovacej matici.

4. Finančný plán

Jednou z kľúčových otázok programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Finančné zdroje potrebné pre naplnenia aktivít uvedených v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja budú plynúť z nasledovných zdrojov:

- **rozpočet obce** je základným zdrojom financovania aktivít. Rozhodujúci podiel na príjmoch rozpočtov obcí budú mať v roku 2007 daňové príjmy. Z výnosov týchto daní musia obce a mestá zabezpečiť financovanie svojich originálnych pôsobností vrátane všetkých pôsobností presunutých a presúvaných z orgánov štátnej správy na obce v rámci pokračujúcej decentralizácie verejnej správy. Výnos dane z príjmov fyzických osôb sa odhaduje v sume 27 589 mil. Sk, čo je nárast oproti rozpočtu na rok 2005 o 4 089 mil. Sk, resp. o 2 589 tis. Sk (10,3%) oproti očakávanému skutočnému príjmu dane z príjmov fyzických osôb v roku 2005 vo výške 25 000 mil. Sk. Dotácie na prenesený výkon štátnej správy sa odhadujú v sume 15,05 mld. Sk. Výška voľných prostriedkov je však limitovaná a preto je vhodné prostriedky obecného rozpočtu použiť najmä na nasledovné:
 - **zabezpečiť prípravu projektov** – projektová dokumentácia, príprava žiadostí na čerpanie eurofondov a podobne,
 - **spolufinancovať europrojekty** – štandardne je nevyhnutné podieľať sa účasťou 5% na europrojektoch, avšak tento podiel môže byť vyšší, ak zoberieme do úvahy aj vedľajšie náklady projektov,
 - **financovanie bežných aktivít** – ide najmä o neinvestičné aktivity v oblasti služieb obyvateľom alebo podpore kultúrneho a športového života,
- **ostatné verejné zdroje**, najmä prostriedky ŠFRB sú vhodné na financovanie bytovej výstavby. Príležitosti na získanie nenávratnej finančného príspevku zo štátneho rozpočtu sú v značnej miere obmedzené.
- **súkromné zdroje** – je možné použiť najmä v projektoch, ktoré sú orientované na podporu podnikateľského prostredia a súkromný sektor z neho bude mať tiež osov,
- **štrukturálne fondy EÚ** – je možné použiť na financovanie mnohých projektov, avšak treba uvážiť ich zložitú a náročnú prípravu,
- **úverové zdroje** – úvery sú vhodné na riešenie akútnych investičných potrieb prípadne na financovanie aktivít s pozitívnym dopadom na rozpočet obce.

Analýza súčasného hospodárenia – rok 2006, Súvaha obce k 31.12.2006 (Skrátená forma):

	tis. Sk	
neobežný majetok spolu	19 671	96,6%
dlhodobý nehmotný majetok	10	0,0%
dlhodobý hmotný majetok	14 482	71,1%
<i>pozemky</i>	928	4,6%
<i>umelecké diela a zbierky</i>		0,0%
<i>stavby</i>	12 019	59,0%
<i>stroje, prístroje a zariadenia</i>	302	1,5%
<i>dopravné zariadenia</i>	0	0,0%
<i>pestovateľské celky trvalých porastov</i>	0	0,0%
<i>obstaranie HIM</i>	340	1,7%
<i>drobný dlh. hm. majetok</i>	67	0,3%
<i>ostatný HIM</i>	826	4,1%
dlhodobý finančný majetok	5 179	25,4%
obežný majetok	693	3,4%
<i>zásoby</i>	0	0,0%
<i>pohľadávky</i>	264	1,3%
<i>finančný majetok</i>	429	2,1%
rozpoctové účty, z toho:	0	0,0%
<i>prostriedky rozpočtového hospodárenia</i>	0	0,0%
majetok spolu	20 364	100,0%
vlastne zdroje	20 065	98,5%
<i>majetkove fondy</i>	19 332	94,9%
<i>financne a peňažne fondy</i>	1	0,0%
<i>vysledok hospodarenia</i>	732	3,6%
zdroje krytia prostriedkov rozpočt.hosp.	0	0,0%
cudzíe zdroje	299	1,5%
<i>dlhodobé záväzky</i>	10	0,0%
<i>krátkodobé záväzky</i>	289	1,4%
<i>bankové úvery</i>	0	0,0%
<i>prechodné účty pasívne</i>	0	0,0%
pasíva celkom	20 364	100,0%

Majetok obce tvorí predovšetkým skupinou obstaranie HIM (28 049 tis. Sk, 53%) a skupinou stavby v celkovej hodnote 14 778 tis. Sk 27,9% majetku obce, ktorých účtovná amortizácia je 29,9%.

vybrané ukazovatele	
momentálna likvidita	140 tis. Sk
likvidita 1. Stupňa	140 tis. Sk
likvidita 2.stupňa	404 tis. Sk
likvidita 3.stupňa	404 tis. Sk
ukazovateľ zadĺženosti	1,47%
miera zadĺženosti	1,49%
úverová zaťaženosť	0,00%
miera opotrebenie stavieb	47,3%
miera opotrebenia zariadení a tech.	74,1%

Obec nemá vzhľadom na kladnú hodnotu likvidity 1. stupňa problém priebežne a načas uhrádzať svoje záväzky. Likvidita 2. a 3. stupňa poukazuje na dlhodobú stabilnú finančnú situáciu obce.

Obec má v súvislosti s prevádzkou vyrovnané záväzky a jej aktivity sú v súlade so zákonom NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Pod likviditou rozumieme schopnosť podniku uhradiť včas svoje záväzky voči všetkým dodávateľom (veriteľom). Pod likvidnosťou aktív rozumieme schopnosť v čo najkratšom čase pretransformovať jednotlivé majetkové súčasti podniku na peňažné prostriedky, a to bez straty alebo bez podstatnej zľavy z ich účtovnej hodnoty.

Likvidita 1. stupňa vypovedá, aký podiel krátkodobých dlhov môže subjekt k určitému dňu (v závislosti od toho, z ktorého dňa sú pre analýzu poskytované údaje) vyplatiť v hotovosti. Za optimálny sa považuje pomer od 0,20 do 0,60.

Likvidita 2. stupňa vypovedá o tom, ako je subjekt schopný zaplatiť krátkodobé dlhy bez predaja zásob. Zásoby môžu byť ovplyvnené ich likvidnosťou. Tento ukazovateľ je pre posúdenie likvidity veľmi dôležitý. V zásade platí, že hodnota ukazovateľa by sa mala pohybovať od 1,00 do 1,50. Ak je hodnota menšia ako 1,00, subjekt musí rátať s tým, že na zaplatenie záväzkov bude musieť likvidovať zásoby. Ak je hodnota vyššia ako 1,00, tak po úhrade krátkodobých záväzkov má ešte rezervu (napr. ak bežná likvidita je 1,25, táto rezerva predstavuje 25 %).

Likvidita 3. stupňa udáva podiel krátkodobých dlhov na financovaní obežného majetku. Čím je likvidita 3. stupňa väčšia, tým je väčší podiel financovania krátkodobého majetku dlhodobými zdrojmi, čo znižuje riziko platobnej neschopnosti pre prípad, že sa nepodarí premeniť časť nepeňažného obežného majetku na peňažné prostriedky. Hodnota ukazovateľa nemá byť menšia ako 1,50, optimum je 2,00 a za maximálnu hodnotu je považovaný pomer 2,50.

Plánované aktivity boli posudzované z finančného hľadiska pre posúdenie súladu investičných aktivít a ich rozpočtov so zákonom NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

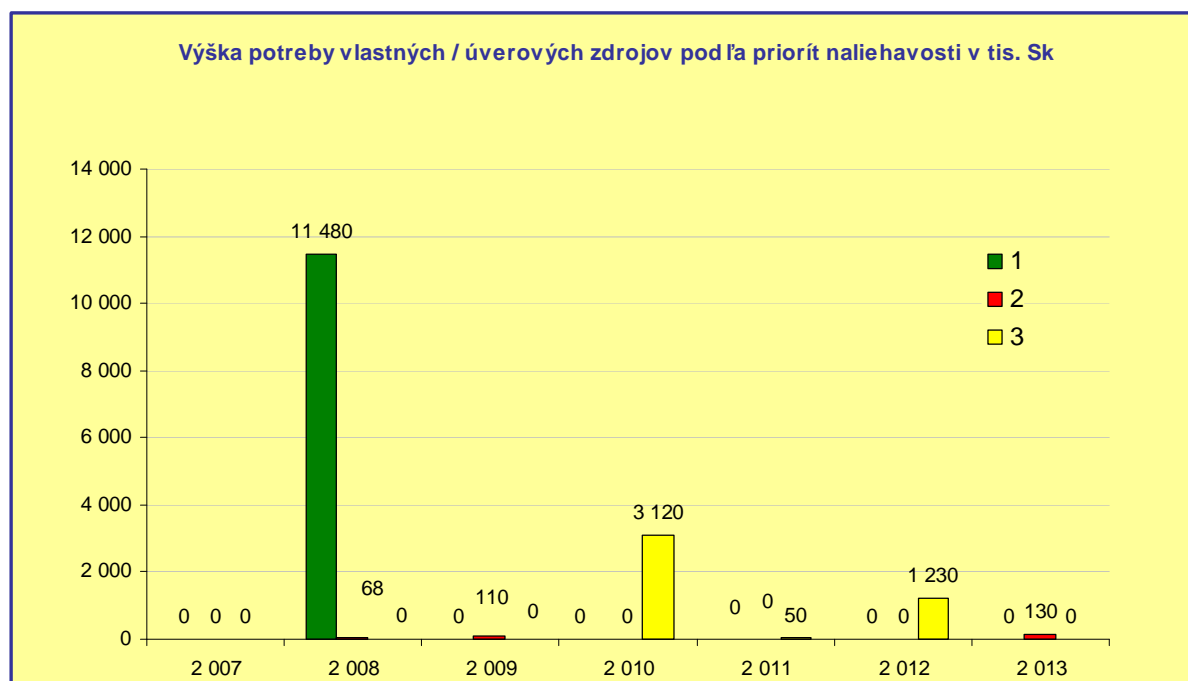

Tabuľka predstavuje potrebu vlastných zdrojov v jednotlivých rokoch realizácie aktivít plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja. V prvých rokoch bude obec realizovať hlavne investície zamerané na občiansku infraštruktúru, ochranu životného prostredia a trvalo udržateľný rozvoj, ktoré sú zásadné pre rozvoj obce a príchod investorov.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja predpokladá vyššie investície v prvých rokoch, nakoľko sa počíta aj s úverovým financovaním s následným splácaním v ďalších rokoch.

Nasledujúca tabuľka predstavuje alternatívne možnosti investícií v závislosti od možnosti získania financovania rozvojových projektov obce:

- **Priorita č.1 – najvyššia priorita.** Uvedené investície budú realizované bezpodmienečne, pretože sú najnaliehavejšie a najakútnejšie z hľadiska rozvoja obce. Uvedené investície budú realizované bez ohľadu na to, či obec získa financovanie pre uvedené aktivity zo zdrojov EÚ.
- **Priorita č. 2 – stredná priorita.** Uvedené investície budú realizované v prípade, že obec získa prostriedky na realizáciu aktivít z prostriedkov EÚ. V prípade nezískania uvedených prostriedkov, budú investície odložené do času, pokiaľ nebude zaistené financovanie.
- **Priorita č.3 – najnižšia priorita.** Prevažne projekty menšieho rozsahu a finančnej náročnosti, ktoré je možné realizovať vlastnými zdrojmi, ale nemali by ohroziť aktivity s vyššou prioritou.

Z hľadiska potrieb rozvoja obce je dôležité zabezpečiť aj participáciu súkromných zdrojov na jednotlivých projektoch. Preto obec bude realizovať aktivity pre vytvorenie priaznivého investičného prostredia v obci (viď. kapitolu 3.2.)

4.1. Rozdelenie financií na programovacie obdobie

Plánované čerpanie zdrojov bolo uvedené v časti 3.2 ku každej aktivite samostatne. Na tomto mieste uvádzame sumarizáciu čerpania jednotlivých zdrojov.

Rozdelenie financií na programovacie obdobie									
Rok	Oprávené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2007									
2008	23 648	23 648	5 700	17 948	6 400		11 548		
2009	2 640	2 640	1 898	743	633		110		
2010	3 120	3 120		3 120			3 120		
2011	1 000	1 000	713	288	238		50		
2012	1 230	1 230		1 230			1 230		
2013	2 130	2 130	1 500	630	500		130		
Spolu	33 768	31 638	8 310	21 811	7 033		14 778		

údaje sú v tis. Sk

4.2. Rozdelenie financií na priority a opatrenia

Dole uvedená tabuľka uvádza súhrn čerpania zdrojov podľa jednotlivých prioritných oblastí.

Rozdelenie financií na priority a opatrenia									
prioritná oblasť	Oprávené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
1	200	200		200			200		
2	1 030	1 030	773	258	258				
3	28 378	28 378	6 825	21 553	6 775		14 778		
4	3 160	3 160	1 500	1 660	500		1 160		
5	1 000	1 000	713	288	238		50		
Spolu	33 768	33 768	9 810	23 958	7 770		16 188		

údaje sú v tis. Sk

5. Zabezpečenie realizácie

PHSR je potrebné podrobiť každoročnému posúdeniu v odborných komisiách a tak aktualizovať plán aktivít na nasledujúci rok. PHSR je živý dokument, ktorý je potrebné aktualizovať a upravovať podľa akútnych potrieb či možností financovania.

Strategické plánovanie podpory rozvoja obce je charakteristické najmä:

- orientáciou podpory na dosiahnuté efekty,
- hierarchickým usporiadaním cieľov,
- riadením na základe procesov,
- permanentným monitorovaním a vyhodnocovaním efektov,
- permanentným učením sa a inováciou,
- rozvíjaním partnerstiev,
- zodpovednosťou voči verejnosti.

Na základe poznatkov o efektívnosti a účinnosti vynaložených nákladov sa budú iniciovať inovačné zlepšenia v rámci stanovovania cieľov v obci. Informácie o účinnosti a efektívnosti vynakladaných prostriedkov sú nenahraditeľným zdrojom permanentného rozširovania poznatkov v oblasti podpory rozvoja obce.

5.1. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Zabezpečenie realizácie a naplnenia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja bude dosiahnuté koordinovaným a širokospektrálnym pôsobením všetkých zainteresovaných cieľových skupín v obci v kombinácii s využitím schopností a skúseností všetkých zodpovedných osôb.

V časti 3.2 je uvedený subjekt zodpovedný za realizáciu každej aktivity. Väčšina aktivít je v pôsobnosti obce. Nakoľko sú tieto aktivity rozsiahle a náročné, je potrebné určiť konkrétne osoby či komisie v orgánoch obce, ktoré budú tieto aktivity riadiť a koordinovať. V pláne hospodárskeho a sociálneho rozvoja neurčujeme konkrétne mená či posty, nakoľko takéto rozhodnutia je potrebné robiť operatívne.

Je však možné rámcovo určiť kompetencie jednotlivých orgánov obce. Štruktúra organizačného zabezpečenia manažmentu programu je závislá od špecifických podmienok obce. Zastupiteľstvo obce je najvyšší orgán na čele so starostom, má politickú a riadiacu zodpovednosť za plnenie celého programu rozvoja obce.

Obecné zastupiteľstvo prijíma rozhodnutia o postupe realizácie programu, ustanovuje riadiacu skupinu alebo osobu, ktorá bude poverená riadením procesu, schvaľuje návrhy a projekty rozvoja, dojednáva partnerské vzťahy, hodnotí, schvaľuje výsledky a výstupy programu a zabezpečuje jeho realizáciu a rozhoduje o zmenách.

Zastupiteľstvo spracúva, schvaľuje, riadi a pravidelne vyhodnocuje plnenie programu obce. Realizácia programu je vykonávaná na základe projektov. Na realizácii programu sa budú podieľať odborníci a partneri, nakoľko účinnosť plnenia programu je možné zvýšiť len na základe partnerstiev. Okrem podnikateľskej sféry sú vhodnými partnermi, subjekty so skúsenosťami vo sfére čerpania finančných prostriedkov z fondov EÚ.

Implementácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je najvhodnejšia prostredníctvom implementačných projektov, ktoré môže obec realizovať sama alebo v spolupráci s externými poradenskými organizáciami. Úlohou implementačného projektu je

zaviesť dané opatrenie do praxe a ďalej vykonať potrebné opatrenia, aby sa pokračovalo v práci navrhnutým smerom, alebo priamo zrealizovať opatrenie do jeho úspešného naplnenia cieľov a dosiahnutia programovaného výsledku a stavu.

Organizačné opatrenia špecifikujú nástroje, ktorými bude zabezpečené napĺňanie vytýčených strategických cieľov a zámerov v PHSR a nástroje, akými sa strategický dokument dopĺňa a aktualizuje. Je potrebné zabezpečiť inštitucionálne zabezpečenie implementácie konkretizovaných zámerov v jednotlivých oblastiach rozvoja obce. Inštitucionálne hľadisko poskytne informáciu o tom, kto bude realizovať naplnenie vytýčených cieľov a kto ponese zodpovednosť za ich dosiahnutie a splnenie. Zodpovednosť je konkretizovaná v rámci každého jedného plánovaného projektu v obci.

5.2. Monitorovanie a hodnotenie

Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude stálym a dlhodobým procesom zameraným na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov, cieľom ktorého bude získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení zameraných na zmenu negatívneho vývoja, resp. o potrebe zmeniť ich výber alebo spôsob realizácie. Stabilizovať zásady procesu monitorovania umožní priebežná i etapovitá kontrola realizácie programu. Nevyhnutnou podmienkou monitoringu je organizačné a metodické zabezpečenie riešenia operatívnych problémov a z nich vyplývajúce zmenové riadenie.

Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude obsahovať nasledovné činnosti:

- každoročné hodnotenie napĺňania cieľov stanovených v PHSR,
- každoročné spracovanie plánu aktivít na nasledujúce obdobie,
- vyhodnotenie dosiahnutých výsledkov ako popis stupňa realizovaných cieľov a opatrení,
- vyhodnotenie dopadov aktivít na občanov dotazníkovou formou a porovnanie s počiatočnými preferenciami občanov pri zostavovaní PHSR.

Uvedené činnosti uskutočnené v procese monitorovania umožnia zhodnotiť postup v realizácii plánovaných úloh. Znamená sledovanie výstupov, financovanie jednotlivých činností, projektov alebo etáp. Monitorovanie sa uskutočňuje prostredníctvom ukazovateľov, ktoré sa vzťahujú na špecifické ciele, objasňujú stav implementácie, výsledkov a dopadov a poukazujú na dosiahnutý vývoj vo vzťahu k finančnému plánu.

Po implementácii bude pracovná skupina plniť aj funkciu monitorovania a hodnotenia. Konkrétne pôjde o sledovanie vývoja, smerovania a zmien vonkajších podmienok v obci, požiadaviek obyvateľov, ako aj požiadavky ďalších cieľových skupín (návštevníkov, investorov a podnikateľov). V procese monitorovania sa zhromažďujú údaje o realizovaných projektoch. Na základe výstupov monitorovania a hodnotenia je potrebné následne uskutočniť aktualizáciu strategických cieľov.

Cieľom monitorovania pracovnými skupinami bude zabezpečiť konzistentné a pravidelné informácie o realizovaných a ukončených projektoch. Vhodným spôsobom na realizáciu monitoringu sú kvantitatívne ukazovatele úspešnosti, ktoré dávajú jednoznačnú odpoveď na stupeň alebo mieru naplnenia projektu v danom časovom období.

Spôsob práce pracovnej skupiny uskutočňujúcej monitorovanie a hodnotenie vyplynie zo samotného charakteru projektu.

Zmyslom procesu hodnotenia je sumarizovať výstupy získané monitorovaním projektov na získanie informácií o účinnosti a efektívnosti vynaložených nákladov. Tieto informácie sa

transformujú do monitorovacích a hodnotiacich správ, ktoré sa prerokávajú na zasadnutiach pracovnej skupiny. Proces hodnotenia využíva ako svoje vstupy všetky dáta získavané v procese monitorovania. Výstupom procesu hodnotenia, resp. celého procesu monitorovania a hodnotenia, sú hodnotiace a monitorovacie správy.

Hodnotenie je vykonávané pravidelne za účelom merania efektivity voči cieľom projektov. Vykonáva sa v priebehu realizácie jednotlivých projektov a po ich ukončení. Posudzuje sa hlavne vecná stránka a vzniknuté problémy. Riešenie prioritných problémov sa posudzuje s použitím kritérií voči stanoveným ukazovateľom. Hodnotenie znamená kritické a objektívne overovanie. Plní funkciu spätnej väzby. Hodnotenie sa opiera o monitorovacie činnosti, ktoré mu poskytujú nevyhnutné informácie.

5.3. Harmonogram realizácie

Každá aktivita má v časti 3.2 určený predpokladaný termín realizácie. Dolu uvedená tabuľka sumarizuje harmonogram podľa jednotlivých prioritných oblastí.

Harmonogram realizácie podľa priorit							
oblasť / rok	2 007	2 008	2 009	2 010	2 011	2 012	2 013
Podpora trvalo udržateľného rozvoja							
Ochrana životného prostredia							
Investície do občianskej infraštruktúry							
Rozvoj občianskej spoločnosti							
Podpora rozvoja služieb pre obyvateľov							

Časový harmonogram nie je záväzný a bude priebežne aktualizovaný na základe finančnej situácie a rozpočtu obce.

6. Záver

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je spracovaný na báze viacerých dokumentov a v súlade s príslušnými zákonnými predpismi. Časť PHSR je zameraná na komplexnú analýzu v oblastiach ako demografia, nezamestnanosť, hospodársku oblasť, sociálna a technická infraštruktúra a iné oblasti, ktoré popisujú a analyzujú súčasný stav v obci, ktorý je detailnejšie rozpracovaný vo SWOT analýze popisujúcej silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia. PHSR je dôležitým strategickým, systémovým a koncepčným dokumentom pre zabezpečovanie zásadných aktivít rozvoja v zmysle definovaných cieľov, priorít, opatrení a financovania. Vzhľadom na súčasné postavenie regionálneho rozvoja v rámci Slovenskej republiky, ktorý nevytvára priame nástroje podpory v regiónoch (VÚC), je dokument PHSR účelovo a explicitne zameraný na ciele a priority rozvoja kraja pod. a Národného Strategického plánu rozvoja vidieka SR so zameraním na roky 2007 - 2013. Sleduje sa tým najmä možnosť využívania nástrojov pomoci EÚ, to znamená využitie štrukturálnych fondov a kohézneho fondu. Vykonateľnosť PHSR bude závislá od mnohých faktorov, predovšetkým od schopnosti zainteresovaných subjektov vypracovávať a predkladať príslušným ústredným riadiacim orgánom a ich sprostredkujúcim implementačným agentúram také projekty, ktoré budú konkurencieschopné. Veľký význam pre realizovanie jednotlivých opatrení a aktivít definovaných v PHSR bude mať úroveň riadenia a koordinácie celého procesu prípravy projektov a ich presadzovania na národnej úrovni. Program je potrebné hodnotiť ako dokument otvorený, ktorý môžu orgány obce priebežne doplňovať o nové aktivity, respektíve vypúšťať tie opatrenia, ktorých realizácia nie je v možnostiach obce.

Nástrojom pre naplnenie úloh vyplývajúcich z Národného plánu regionálneho rozvoja SR je PHSR ako základný programovací dokument pre uskutočňovanie regionálnej politiky, ako aj základný rámec pre budúce projekty v oblasti znižovania regionálnych disparít. Program zároveň odráža aj nový spôsob spolupráce s EÚ založenej na princípoch partnerstva, otvorenosti, subsidiarity a hospodárskej a sociálnej súdržnosti na úseku regionálneho rozvoja. Hlavnou myšlienkou tohto dokumentu je zlepšovať kvalitu života občanov a sociálnu súdržnosť spoločnosti, najmä vytvoriť podmienky pre ekonomický rozvoj a tvorbu pracovných príležitostí, presadzovať koncept trvalo udržateľného rozvoja.